

Výročná správa
Annual Report 2004

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví
Regulatory Office for Network Industries

Obsah:

1. Úvodné slovo predsedu úradu	4
2. Organizačná štruktúra úradu	7
2.1. Regulačná rada	7
3. Vecná regulácia v sieťových odvetviach	10
3.1. Udeľovanie licencií a osvedčení	10
3.1.1. Licencie na výrobu, výkup a rozvod tepla, elektriny a plynu	11
3.1.2. Licencie na predaj elektriny a plynu	11
3.1.3. Osvedčenia o registrácii prevádzkovateľa a jeho energetického zariadenia	12
3.1.4. Odňatie a zrušenie licencie	13
3.1.5. Vydávanie predchádzajúcich súhlasov podľa § 10 zákona o energetike	14
3.1.6. Vydávanie výnimiek z ochranných pásiem	16
3.1.7. Vydávanie predchádzajúcich súhlasov podľa § 27, 28 zákona o energetike	17
3.2. Obchodné podmienky	18
4. Cenová regulácia sieťových odvetví	19
4.1. Elektroenergetika	19
4.1.1. Prenos elektriny	21
4.1.2. Ceny elektrickej energie - priemyselný odber	22
4.1.3. Ceny elektrickej energie - domácnosti	26
4.2. Plynárenstvo a vodárenstvo	31
4.2.1. Plynárenstvo	32
4.2.1.1. Preprava plynu	32
4.2.1.2. Distribúcia plynu	33
4.2.1.3. Dodávka plynu	34
4.2.2. Vodárenstvo	39
4.2.2.1. Poskytovanie vodohospodárskych služieb súvisiacich s odberom povrchových vôd, odberom energetickej vody z vodných tokov a s využitím hydroenergetického potenciálu vodného toku	39
4.2.2.2. Prevádzkovanie verejného vodovodu a verejnej kanalizácie	40
4.3. Tepelná energetika	45
4.3.1. Pomer variabilnej a fixnej zložky v cenách určených na rok 2005	48
4.3.2. Ceny tepla z jednotlivých tepelných zariadení	48
5. Činnosť v oblasti dozoru a kontroly	50
5.1. Výkon dohľadu	50
5.2. Podnety, sťažnosti	51
6. Ostatné aktivity úradu	52
6.1. Informačná činnosť úradu	52
6.2. Medzinárodná činnosť	53
6.3. Vzdelávanie	56
7. Záver	58

Úvodné slovo predsedu úradu

Rok 2004 bol štvrtým rokom činnosti Úradu pre reguláciu sieťových odvetví a druhým rokom výkonu pôsobnosti úradu v cenovej regulácii sieťových odvetví. Bol to zároveň rok prijatia zákona o energetike, zákona o tepelnej energetike a novely zákona o regulácii v sieťových odvetviach. Zákony sú harmonizované s energetickou a regulačnou legislatívou Európskej únie a ich ustanovenia reflektujú zmeny, ktoré v sieťových odvetviach nastali v procese ich transformácie, privatizácie a regulácie.

Novelou zákona o regulácii v sieťových odvetviach získal úrad nové kompetencie a nové povinnosti. Pôsobnosť úradu sa rozšírila o reguláciu cien za využívanie hydroenergetického potenciálu vodných tokov, čo znamenalo nutnosť prípravy sekundárnej legislatívy a vznik odboru pre reguláciu vodárenstva.

Úrad dokončil proces odstraňovania krížových dotácií, ktoré spôsobovali deformáciu regulovaných cien a taríf. Ceny a tarify, ktoré úrad schválil pre rok 2004, boli už spravodlivé ako pre odberateľov, tak aj pre dodávateľov a spotrebiteľom boli vyslané správne signály o cenách energií a ich zmeny sa stali predvídateľnými. Úplné odstránenie deformácií cien a taríf v sieťových odvetviach bolo nevyhnutné aj z dôvodu liberalizácie obchodovania s elektrinou a zemným plynom a otvorenia trhov s elektrinou a zemným plynom pre priemyselných odberateľov.

Významným faktorom, ktorý ovplyvnil činnosť úradu, bol vstup Slovenskej republiky do Európskej únie, čo vyvolalo potrebu dokončiť harmonizáciu energetickej a regulačnej legislatívy Slovenskej republiky s legislatívou Európskej únie. Hlavným cieľom úradu sa stalo vytvorenie podmienok pre zapojenie Slovenska do jednotných európskych trhov s elektrinou a zemným plynom a príprava slovenských regulovaných subjektov i konečných spotrebiteľov na tieto zmeny.

Vstup Slovenskej republiky do Európskej únie znamenal aj aktívne zapojenie úradu do činnosti medzinárodných organizácií združujúcich regulačné úrady členských štátov únie. Úrad sa stal riadnym členom Združenia európskych energetických regulátorov (CEER) a členom Skupiny regulátorov pre elektrinu a plyn, ktorá je poradným orgánom Komisie Európskej únie.

V roku 2004 sa regulovanému subjektu Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s. skončilo prvé regulované obdobie. Úspory nákladov, ktoré tento regulovaný subjekt dosiahol v tomto období podnikania, sa prejavili významným znížením jeho maximálne povoleného príjmu za tie isté činnosti v druhom regulovanom období. Táto skutočnosť sa premietla do významného zníženia poplatkov súvisiacich s prenosom elektriny pre konečných spotrebiteľov a v roku 2005 sa prejavila v znížení podielu služieb na konečnej cene elektriny.

V roku 2004 sieťové odvetvia Slovenskej republiky pracovali bez významnejších porúch a odberatelia nemuseli nútene obmedzovať svoju spotrebu a neboli vystavení škodám z dôvodu zlyhania dodávky objednaných tovarov a služieb. Úrad urobil všetky potrebné opatrenia vyplývajúce z rozšírenia jeho pôsobnosti a dôsledne si plnil úlohy z nej vyplývajúce. V nastúpe-
nom trende je pripravený pokračovať aj v nasledujúcom období.

Ing. Ján Matuský
predseda Úradu pre reguláciu
sieťových odvetví

Regulačná rada Úradu pre reguláciu sieťových odvetví

2. Organizačná štruktúra úradu

V zmysle § 6 zákona o regulácii v sieťových odvetviach (ďalej len „zákon o regulácii“) orgánmi Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len úrad) sú predseda úradu a regulačná rada.

Predseda úradu riadi úrad a zodpovedá za jeho činnosť. Predsedu úradu v jeho neprítomnosti zastupuje podpredseda úradu. Predseda úradu a podpredseda úradu sú podľa zákona o štátnej službe predstavení v politickej funkcii. Podľa zákona o štátnej službe a na jeho účely, najvyšším predstaveným všetkým zamestnancom v úrade je vedúci služobného úradu. Organizačnými útvarmi úradu v roku 2004 boli:

- a. Odbor regulácie tepelnej energetiky
- b. Odbor regulácie plynárenstva a vodárenstva
- c. Odbor regulácie elektroenergetiky
- d. Legislatívno-právny odbor

- e. Odbor dozoru a kontroly
- f. Ekonomicko-správny odbor
- g. Kancelária úradu
- h. Osobný úrad

Nadobudnutím účinnosti zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách prešla na úrad pôsobnosť v regulácii výšky platieb za užívanie povrchových vôd. To vyvolalo potrebu rozdelenia odboru regulácie plynárenstva a vodárenstva na dva samostatné odbory - odbor regulácie plynárenstva a odbor regulácie vodárenstva.

V roku 2004 mohol úrad zamestnať 74 pracovníkov. Napriek mimoriadnemu úsiliu vedenia úradu mal úrad priemerne len 65 zamestnancov, z toho bolo 50 v štátnej službe a 15 v službe vo verejnom záujme. Koncom roku 2004 bol prijatý väčší počet nových pracovníkov a vedenie úradu vyvíja maximálne úsilie na ich stabilizáciu.

2.1. Regulačná rada

Regulačná rada ako orgán úradu je zložená zo šiestich členov, ktorých vymenúva prezident Slovenskej republiky na návrh Národnej rady Slovenskej republiky a vlády Slovenskej republiky. V roku 2003 skončilo funkčné obdobie dvom členom regulačnej rady vymenovaným do funkcie na dva roky. Od 11. decembra 2003 pracuje regulačná rada v zložení:

- Ing. Ján Matuský - predseda regulačnej rady,
- Ing. Ján Klepáč - podpredseda regulačnej rady a jej spravodajca pre reguláciu plynárenstva,
- Ing. Peter Čarakčiev - člen regulačnej rady a jej spravodajca pre reguláciu teplárenstva,
- Ing. Karol Dvorák - člen regulačnej rady a jej spravodajca pre reguláciu elektroenergetiky,

- Ing. Vladimír Čepko - člen regulačnej rady a jej spravodajca pre reguláciu vodárenstva,
- Ing. František Švec - člen regulačnej rady a jej spravodajca pre vecnú reguláciu.

Počas roka 2004 regulačná rada zasadala 27 krát. Regulačná rada sa na zasadnutiach zaoberala najmä uplatňovaním regulačnej politiky úradu pri výkone pôsobnosti úradu. Na zasadnutiach schválila 4 výnosy úradu a 22 cenových rozhodnutí pre kľúčové subjekty v sieťových odvetviach. Na základe výnosov a týchto nosných rozhodnutí úrad vydal 1535 individuálnych rozhodnutí pre regulované subjekty, z toho 749 cenových rozhodnutí.

Regulačná rada sa zoznamovala s problematikou regulovaných subjektov aj priamo na mieste prostredníctvom výjazdových zasadnutí. Počas výjazdových zasadnutí členovia regulačnej rady navštívili Vodné dielo Žilina, prečerpávaciu vodnú elektrárňu Čierny Váh, Slovenský elektroenergetický dispečing Žilina a Transformátorovú stanicu Krakovy. S manažmentami týchto regulovaných subjektov sa diskutovalo o regulačnej politike úradu a o zmenách, ktoré pre im prinesie liberalizácia obchodovania s elektrinou.

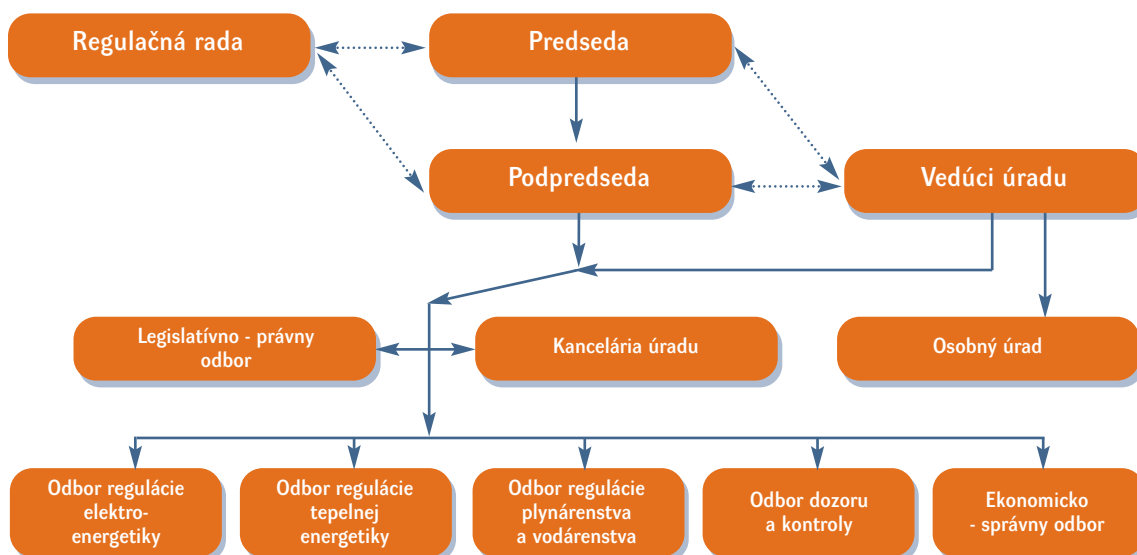
V čase medzi zasadnutiami regulačnej rady členovia regulačnej rady riadili prípravu väčšiny významných dokumentov úradu. Boli to najmä všeobecne záväzné právne predpisy, ktoré úrad pripravuje v zmysle zmocnení v zákone. Členovia regulačnej

rady vystúpili s prednáškami na mnohých domácich i zahraničných seminároch a konferenciách.

Podľa zákona o regulácii a v súlade so všeobecným predpisom o správnom konaní je regulačná rada odvolacím orgánom v správnom konaní. Proti rozhodnutiu v konaní na prvom stupni možno podať odvolanie s výnimkou rozhodnutí o regulácii cien.

V roku 2004 bolo podaných 13 odvolaní proti prvostupňovým rozhodnutiam úradu. Regulačná rada zamietla 8 odvolaní a potvrdila prvostupňové rozhodnutia, 3 odvolania mali za následok zmenu prvostupňového rozhodnutia a 1 odvolanie znamenalo zrušenie prvostupňového rozhodnutia a jeho vrátenie na nové konanie. V jednom prípade bolo konanie zastavené, pretože účastník správneho konania vzal návrh späť.

Organizačná štruktúra Úradu pre reguláciu sieťových odvetví

Členovia regulačnej rady

Ján Matuský,
predseda regulačnej rady

Ján Klepáč,
podpredseda regulačnej rady
a spravodajca pre reguláciu
plynárstva

František Švec,
člen regulačnej rady a spravodajca
pre vecnú reguláciu

Peter Čarakčiev,
člen regulačnej rady a spravodajca
pre reguláciu teplárstva

Karol Dvorák,
člen regulačnej rady a spravodajca
pre reguláciu elektroenergetiky

Vladimír Čepko,
člen regulačnej rady a spravodajca
pre reguláciu vodárstva

3. Vecná regulácia v sieťových odvetviach

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví vykonával v roku 2004 štátnu reguláciu v sieťových odvetviach podľa § 10 ods. 2 zákona č. 70/1998 Z. z. o energetike a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o energetike).

Podľa § 3 písm. d) zákona č. 276/2001 o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov je predmetom štátnej regulácie:

- vydávanie povolení na vykonávanie regulovaných činností,
- regulácia cien podľa zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach,
- rozhodovanie o obchodných podmienkach pri vykonávaní regulovaných činností,
- vydávanie predchádzajúceho súhlasu na výstavbu, rekonštrukciu alebo zrušenie objektov a zariadení slúžiacich na vykonávanie regulovaných činností, ak to ustanovuje osobitný predpis (zákon),
- rozhodovanie o prístupe do sietí podľa osobitného predpisu,
- vykonávanie štátneho dohľadu nad podnikaním regulovaných subjektov.

Činnosti, ktoré sa považujú za vecnú reguláciu vykonáva odbor regulácie tepelnej energetiky. Podľa

§ 5 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní je vecne príslušným správnym orgánom prvého stupňa, ktorý koná v nasledovných veciach podľa zákona o energetike:

- **udeľuje licencie** podľa § 7 ods.1 zákona o energetike,
- **vydáva osvedčenia o registrácii** prevádzkovateľa energetického zariadenia na vykonávanie regulovaných činností podľa § 3 ods. 7 zákona o energetike,
- **odníma a zrušuje licencie** podľa § 8 ods. 2 a 3 zákona o energetike,
- **vydáva predchádzajúci súhlas** na výstavbu, rekonštrukciu alebo zrušenie energetického zariadenia, alebo na zmenu palivovej základne energetického zariadenia v súlade s energetickou politikou štátu, podľa § 10 ods. 3 zákona o energetike
- **vydáva výnimky** z ochranných pásiem elektroenergetických zariadení podľa § 19 ods. 11 zákona o energetike,
- **vydáva predchádzajúci súhlas** na stavbu v ochrannom pásme vysokotlakového plynovodu, podľa § 27 ods. 6 zákona o energetike
- **vydáva predchádzajúci súhlas** na stavbu v bezpečnostnom pásme vysokotlakového plynovodu, podľa § 28 ods. 4 zákona o energetike

3.1. Udeľovanie licencií a osvedčení

Podnikať v energetických odvetviach možno len na základe licencie alebo osvedčenia o registrácii prevádzkovateľa energetického zariadenia

Do 31.12.2004 úrad udeľoval licencie podľa § 3 ods. 2 zákona o energetike na:

- výrobu, výkup, tranzit a rozvod elektriny,
- výrobu, výkup, tranzit a rozvod plynu,
- výrobu, výkup a rozvod tepla.

3.1.1. Licencie na výrobu, výkup a rozvod tepla, elektriny a plynu

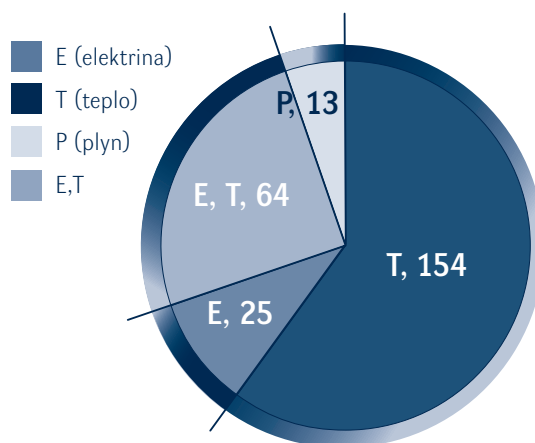
Úrad v roku 2004 prijal 389 žiadostí o udelenie, zmenu, resp. zrušenie licencie alebo osvedčenia o registrácii prevádzkovateľa energetického zariadenia. Pred vydaním rozhodnutia o udelení licencie úrad skúmal a overoval splnenie podmienok na udelenie licencie podľa § 4 zákona (vek žiadateľa, spôsobilosť na právne úkony, sídlo žiadateľa, ustanovenie zodpovedného zástupcu s odbornou spôsobilosťou v príslušnom energetickom odvetví, súlad požadovaného predmetu podnikania s energetickou politikou, technické a materiálne predpoklady na vykonávanie podnikateľskej činnosti v požadovanom energetickom odvetví).

V roku 2004 úrad vydal 256 rozhodnutí vo veci udelenia licencie, resp. zmien v udelených licenciách, pričom 79 licencií bolo udelených novým subjektom v energetických odvetviach a v 177 licenciách boli vykonané zmeny na základe žiadosti držiteľov licencie.

Prehľad počtu udelených licencií a zmien licencií v roku 2004

Licencie	Odvetvie				Spolu
	E ¹⁾	E, T	P ²⁾	T ³⁾	
Nové	14	13	8	44	79
Zmeny	11	51	5	110	177
Spolu	25	64	13	154	256

1) elektroenergetika, 2) plynárenstvo, 3) zásobovanie teplom

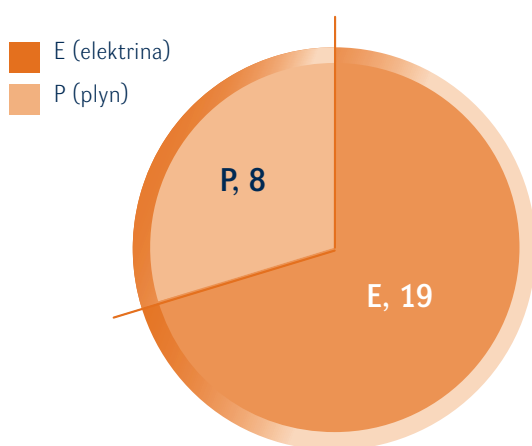
3.1.2. Licencie na predaj elektriny a plynu

V roku 2004 na základe zákona č. 405/2002 Z. z., ktorým sa zmenil a doplnil zákon o energetike, úrad udelil licencie aj jednotlivu na každú činnosť, ktorá je rozvodom elektriny, plynu alebo tepla. Táto legislatívna úprava umožnila v obmedzenej miere vstupovať na trh s elektrinou a plynom aj podnikateľským subjektom, ktoré nemajú priamy vzťah k rozvodným energetickým zariadeniam. Úrad udelil licencie na predaj elektriny a predaj plynu, no pre fungovanie trhu s týmito komoditami chýbala v roku 2004 sekundárna legislatíva. Aj napriek tomu v roku 2004 výrazne pribudlo žiadateľov o udelenie licencie na predaj elektriny a predaj plynu. Začalo sa obchodovať s elektrinou a plynom, no skutočný trh

s elektrinou a plynom vznikne v priebehu roku 2005 po vydaní pravidiel trhu a ďalších vyhlášok a odvodených dokumentov, ktoré vytvoria potrebný právny rámec pre účastníkov trhu.

Prehľad počtu udelených licencií na predaj v roku 2004

Počet	Odvetvie		Spolu
	E ¹⁾	P ²⁾	
Podaných žiadostí	19	8	27
Zmien v licenciách	2	1	3
Vydaných licencií	21	9	30

Z celkového počtu prijatých žiadostí bolo 30 žiadostí o vydanie licencie na predaj elektriny a plynu. K 31. 12. 2004 úrad evidoval 61 držiteľov licencií na predaj elektriny a plynu.

3.1.3. Osvedčenia o registrácii prevádzkovateľa a jeho energetického zariadenia

Podnikateľ v energetických odvetviach možno aj na základe osvedčenia o registrácii prevádzkovateľa a jeho energetického zariadenia. Osvedčenie o registrácii vydá úrad prevádzkovateľovi energetického zariadenia:

- a) na výrobu elektriny alebo tepla z obnoviteľných zdrojov v energetických zariadeniach s celkovým inštalovaným výkonom do 5 MWe alebo 5 MWt, ak ide o:
  1. výrobu elektriny v malých vodných elektrárňach a vo veterných elektrárňach,
  2. výrobu elektriny alebo tepla v solárnych zariadeniach a v zariadeniach na využitie geotermálnej energie,
  3. výrobu tepla z bioplynu,
- b) na výrobu elektriny alebo tepla v ostatných energetických zariadeniach s celkovým inštalovaným výkonom do 0,5 MWe alebo 0,5 MWt,
- c) na výrobu tepla z biologicky degradovateľných látok,

ktorý splní zákonom stanovené podmienky a označovaciu povinnosť.

Prevádzkovateľ vyššie uvedených zariadení je povinný oznámiť úradu začatie a ukončenie výroby alebo rozvodu elektriny, výroby tepla alebo výroby alebo rozvodu plynu.

Úrad pred vydaním osvedčenia o registrácii prevádzkovateľovi energetického zariadenia overuje úplnosť oznámenia podľa § 3, ods. 6 zákona a splnenie podmienok podľa § 4 ods. 1 písm. a) a b) alebo ods. 2 písm. a) a b) zákona.

Prehľad počtu vydaných osvedčení v roku 2004

Osvedčenia ^{*)}	Odvetvie				Spolu
	E ¹⁾	E, T	P ²⁾	T ³⁾	
	24	4	-	5	33

^{*)} osvedčenie o registrácii prevádzkovateľa a jeho energetického zariadenia

V roku 2004 úrad vydal 33 osvedčení o registrácii prevádzkovateľa a jeho energetického zariadenia a konštatuje, že k 31. 12. 2004 je na Slovensku celkom 74 držiteľov osvedčení o registrácii prevádzkovateľa a jeho energetického zariadenia.

3.1.4. Odňatie a zrušenie licencie

Úrad môže rozhodnúť o odňatí licencie, ak držiteľ licencie prestal spĺňať podmienky udelenia licencie alebo závažným spôsobom porušuje predpisy o zistení bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, bezpečnosti technických zariadení, predpisy o jadrovej bezpečnosti, o ochrane životného prostredia alebo povinnosti ustanovené zákonom. V roku 2004 úrad týmto spôsobom rozhodol v jednom prípade.

Úrad môže licenciu zrušiť, ak držiteľ licencie nezačal vykonávať podnikateľskú činnosť, alebo ak o zrušenie sám požiada. V tomto roku úrad vyhovel 56 držiteľom licencií, ktorí požiadali o zrušenie licencie.

V tabuľke je súhrnný prehľad vydaných rozhodnutí v roku 2004, ako aj rozhodnutí o zastavení alebo prerušení konania, ktoré úrad vydal za účelom odstránenia nedostatkov v žiadostiach.

Súhrnný prehľad vydaných rozhodnutí v roku 2004

Počet	Licencie	Licencie na predaj	Osvedčenia	Spolu
Rozhodnutia vo veci	256	30	33	319
Rozhodnutia o zrušení / odňatí licencie	57	-	-	57
Rozhodnutia o zastavení konania	10	-	-	10
Rozhodnutia o prerušení konania	3	-	-	3
Rozhodnutia spolu	326	30	33	389

Súhrnný prehľad platných licencií vydaných Ministerstvom hospodárstva SR za obdobie 1999 - 2001 a platných licencií a osvedčení o registrácii prevádzkovateľa a jeho energetického zariadenia vydaných úradom za obdobie 2001 - 2004 je uve-

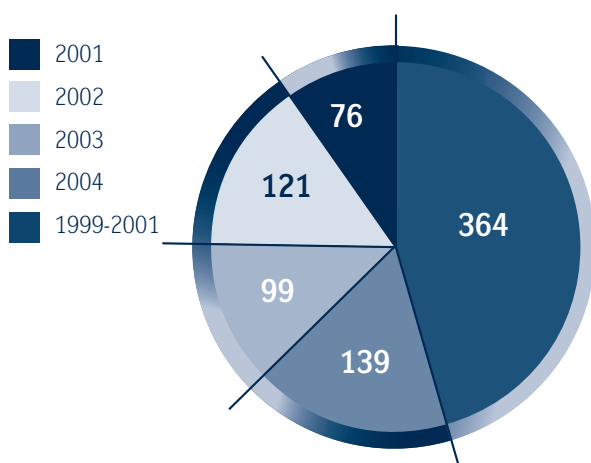
dený podľa príslušného energetického odvetvia, v nasledujúcej tabuľke. K 31. 12. 2004 je na Slovensku 799 držiteľov licencií na podnikanie v energetických odvetviach a držiteľov osvedčení o registrácii prevádzkovateľa a jeho energetického zariadenia.

Počet licencií a osvedčení k 31. 12. 2004

Odvetvie	URSO				MH SR 1999 - 2001	Celkom
	2001	2002	2003	2004		
E ¹⁾	4	10	12	57	73	156
T ³⁾	40	52	58	49	161	360
E ¹⁾ T ³⁾	24	43	22	17	103	209
P ²⁾	8	16	7	16	27	74
Spolu	76	121	99	139	364	799

- 1) elektroenergetika,
2) plynárenstvo,
3) zásobovanie teplom

3.1.5. Vydávanie predchádzajúcich súhlasov podľa § 10 zákona o energetike

Úrad vydáva predchádzajúci súhlas na výstavbu, rekonštrukciu alebo na zrušenie energetického zariadenia alebo na zmenu palivovej základne energetického zariadenia v súlade s energetickou politikou, ak ide o zariadenia na:

- výrobu elektriny o inštalovanom výkone nad 10 MWe,
- rozvod a tranzit elektriny vysokého napätia a veľmi vysokého napätia,
- rozvod a tranzit plynu, s výnimkou plynovodnej prípojky,
- výrobu tepla a teplej úžitkovej vody s inštalovaným výkonom nad 5 MWt,
- horúcovodný rozvod tepla.

Zohľadňujúc ciele štátnej politiky v oblasti zásobovania teplom, je z hľadiska rozhodovania podľa § 10 ods. 3 zákona o energetike dôležité posudzovať nasledovné základné kritériá:

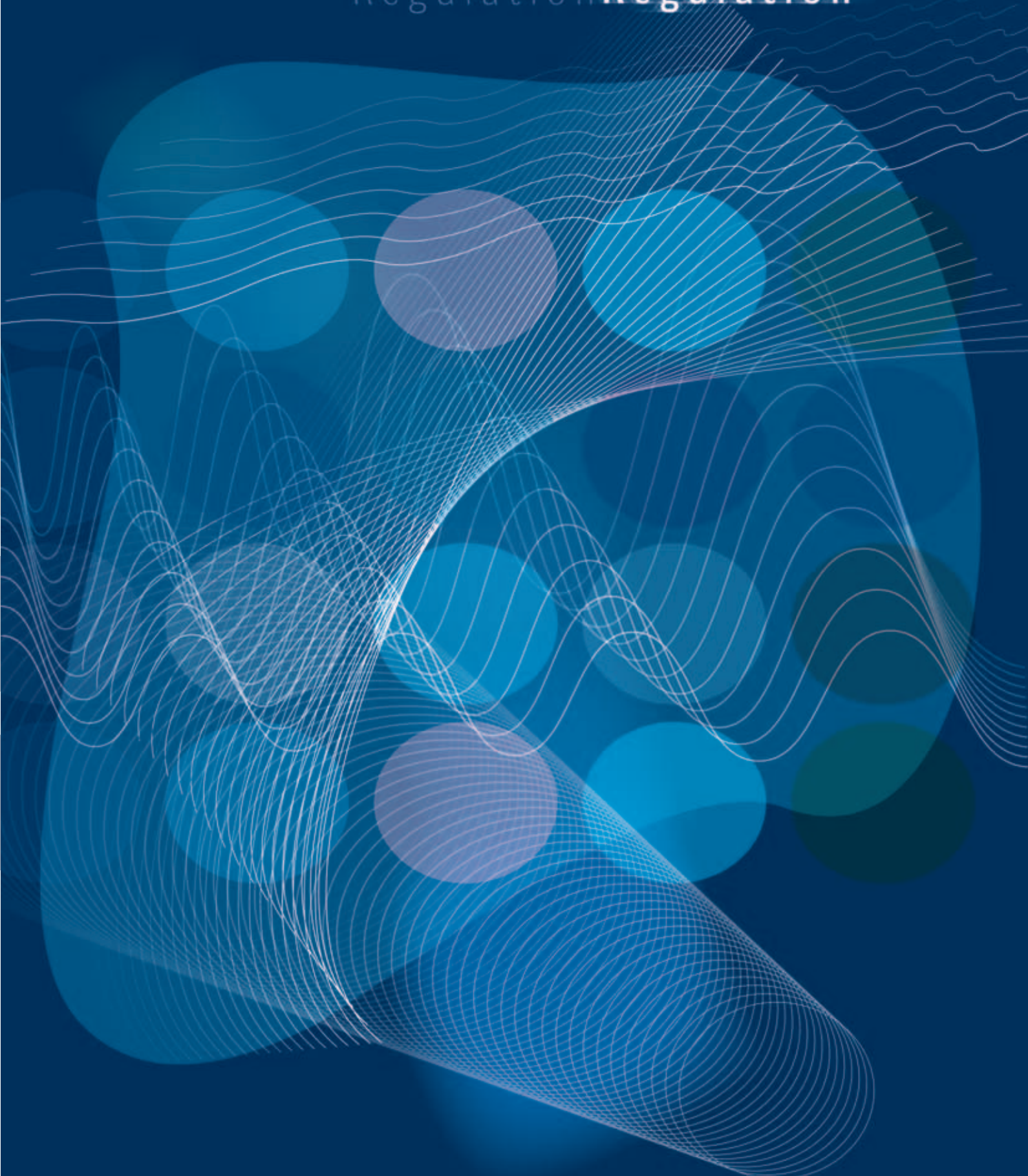
- spoľahlivé zabezpečenie dodávok energie,
- racionálne využívanie energie,
- transparentný vývoj cien tepla,
- zníženie spotreby primárnych energetických zdrojov,

- podpora konkurenčného prostredia s cieľom chrániť záujmy spotrebiteľov,
- ochrana životného prostredia a zníženie dopadov na životné prostredie.

Úrad pred vydaním predchádzajúceho súhlasu, najmä v oblasti výstavby a rekonštrukcie tepelných zdrojov a centrálnych systémov zásobovania teplom, rozhoduje aj na základe ďalších kritérií objektivizujúcich skutkový stav. Vo všeobecnosti úrad posudzuje nasledovné kritériá, s ohľadom na súčasný aj navrhovaný stav zásobovania, ktorý je predmetom vydania predchádzajúceho súhlasu:

- ekonomické ukazovatele,
- rozvoj kombinovanej výroby elektriny a tepla,
- súlad s regionálnou energetickou koncepciou a rozvojovými štúdiami miestnej samosprávy,
- využívanie obnoviteľných zdrojov energie,
- energetickú účinnosť premeny primárnej energie a rozvodu tepla,
- stanoviská dotknutých účastníkov konania.

Regulation **Regulation**

3.1.6. Vydávanie výnimiek z ochranných pásiem

Úrad môže v odôvodnených prípadoch podľa § 19 ods. 11 zákona o energetike povoliť výnimky zo zákazov stanovených zákonom v ochranných pásmach elektroenergetických zariadení.

Zákon o energetike v § 19 určuje ochranné pásma vonkajšieho elektrického vedenia, podzemného elektrického vedenia a elektrickej stanice, ktoré sú určené na zabezpečenie ich spoľahlivej a plynulej prevádzky a na zabezpečenie ochrany života a zdravia osôb a majetku.

Podľa § 19 ods. 4 zákona o energetike v ochrannom pásme vonkajšieho elektrického vedenia a pod vedením je zakázané:

- a) zriaďovať stavby a konštrukcie,
- b) pestovať porasty s výškou presahujúcou 3 m. Vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia je možné porasty pestovať do takej výšky, aby sa pri páde nemohli dotknúť vodiča elektrického vedenia,
- c) uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky,
- d) vykonávať iné činnosti, pri ktorých by mohla byť ohrozená bezpečnosť osôb a majetku, prípadne pri ktorých by sa mohlo poškodiť elektrické vedenie alebo ohroziť bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky.

Podľa § 19 ods. 7 zákona o energetike je v ochrannom pásme podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením zakázané:

- a) zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky a vysadzovať trvalé porasty a jazdiť osobitne ťažkým mechanizmom,
- b) vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne by podstatne sťažovali prístup k nemu.

Podľa § 19 ods. 8 zákona o energetike v ochrannom pásme elektrickej stanice je zakázané vykonávať činnosti, pri ktorých by mohla byť ohrozená bezpečnosť osôb a majetku, ako aj spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky transformovne.

Úrad vo veci povoľovania výnimiek na stavbu alebo činnosti v ochranných pásmach na účel preskúmania skutočného stavu veci posudzuje situačný plán predmetnej stavby, pri rozsiahlejších stavbách projektovú dokumentáciu, výpis z katastra nehnuteľností na pozemok, na ktorom sa má predmetná stavba realizovať a stanovisko príslušného prevádzkovateľa energetického zariadenia k zriadeniu predmetnej stavby alebo k činnostiam v ochrannom pásme.

Úrad podmieňuje povolenie výnimky z ochranného pásma splnením relevantných podmienok prevádzkovateľa energetického zariadenia.

3.1.7. Vydávanie predchádzajúcich súhlasov podľa § 27, 28 zákona o energetike

Podľa § 27 ods.1 zákona o energetike sa zriaďujú ochranné pásma na ochranu plynárenských zariadení.

Úrad vydáva v odôvodnených prípadoch predchádzajúci súhlas na stavbu v ochrannom pásme vysokotlakových plynovodov a prípojok. Stavebný úrad môže vydať rozhodnutie o povolení stavby v ochrannom pásme plynárenského zariadenia len s predchádzajúcim súhlasom úradu.

Podľa § 28 ods.1 zákona o energetike sú bezpečnostné pásma určené na zamedzenie alebo zmiernenie účinkov prípadných porúch alebo havárií plynárenských zariadení alebo odberných plynových zariadení a na ochranu života a zdravia osôb a majetku.

Úrad vydáva v odôvodnených prípadoch predchádzajúci súhlas na stavbu v bezpečnostnom pásme

vysokotlakových plynovodov a prípojok. Stavebný úrad môže vydať rozhodnutie o povolení stavby v bezpečnostnom pásme plynárenského zariadenia len s predchádzajúcim súhlasom úradu.

Úrad vo veci vydávania predchádzajúcich súhlasov na zriadenie stavby v ochrannom, resp. bezpečnostnom pásme vysokotlakových plynovodov a prípojok na účel preskúmania skutočného stavu veci posudzuje situačný plán predmetnej stavby, pri rozsiahlejších stavbách projektovú dokumentáciu a stanovisko príslušného prevádzkovateľa plynárenského zariadenia k zriadeniu predmetnej stavby.

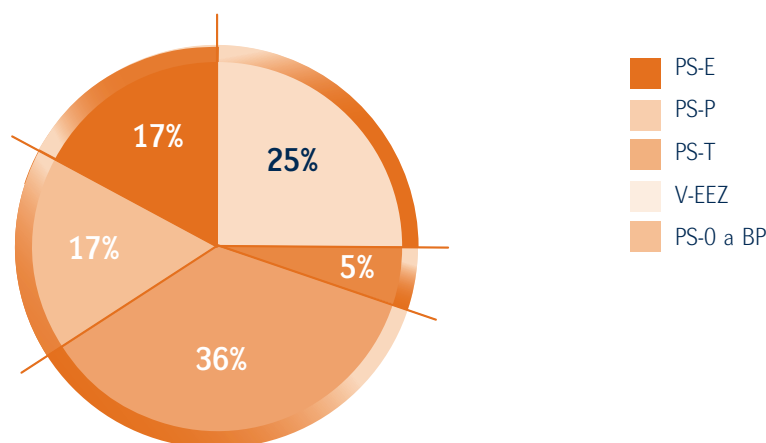
Úrad podmieňuje povolenie výnimky z ochranného a bezpečnostného pásma plynárenského zariadenia splnením relevantných podmienok prevádzkovateľa príslušného energetického zariadenia.

Sumárny prehľad rozhodnutí o udaní výnimiek a udelení predchádzajúcich súhlasov v roku 2004

Počet	PS ⁵⁾ na výstavbu EZ ⁶⁾			Výnimky z ochranného pásma EEZ ⁷⁾	PS ⁵⁾ na stavbu v ochrannom a bezpeč. pásme	Spolu
	E	P	T			
Rozhodnutí vo veci	58	131	16	87	59	351
Právoplatných rozhodnutí	58	130	16	87	59	350
Odvolaní	1	-	-	-	-	1
Rozhodnutí o prerušení	4	2	-	15	-	21
Rozhodnutí o zastavení	1	2	-	4	1	8

⁵⁾ Predchádzajúci súhlas, ⁶⁾ Energetické zariadenie, ⁷⁾ Elektroenergetické zariadenie

Pecentúálne vyjadrenie počtu právoplatných rozhodnutí o vydaní výnimiek a udelení predchádzajúcich súhlasov

3.2. Obchodné podmienky

Úrad podľa § 5 ods. 1 písm. d) zákona o regulácii rozhoduje o obchodných podmienkach pri vykonávaní regulovaných činností, ktoré predkladajú regulované subjekty. Podľa § 13 ods. 1 písm. a) zákona o regulácii regulovaný subjekt môže predložiť návrh na určenie obchodných podmienok alebo ich zmeny. Podľa § 13 ods. 2 písm. c) zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je regulovaný subjekt povinný predložiť úradu návrh obchodných podmienok na rozhodnutie najmenej jeden mesiac pred začatím ich používania.

Úrad, ako vecne príslušný správny orgán, pri schvaľovaní obchodných podmienok postupuje podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní a posudzuje jednotlivé pripomienky účastníkov konania k predloženým obchodným podmienkam, či sú v súlade so zákonom o energetike, Ústavou Slovenskej republiky a s vyhláškou Ministerstva hospodár-

stva Slovenskej republiky č. 15/1999 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe merania dodávok tepla, spôsobe výpočtu škody vzniknutej dodávateľovi tepla neoprávneným odberom tepla a technické požiadavky na zabezpečenie hospodárnosti prevádzky sústavy tepelných zariadení, dodávok tepla na vykurovanie a na prípravu teplej úžitkovej vody.

V roku 2004 predložili návrh obchodných podmienok v oblasti tepelnej energetiky štyri subjekty a dvom subjektom úrad posudzoval obchodné podmienky na základe žiadosti z roku 2003, z toho:

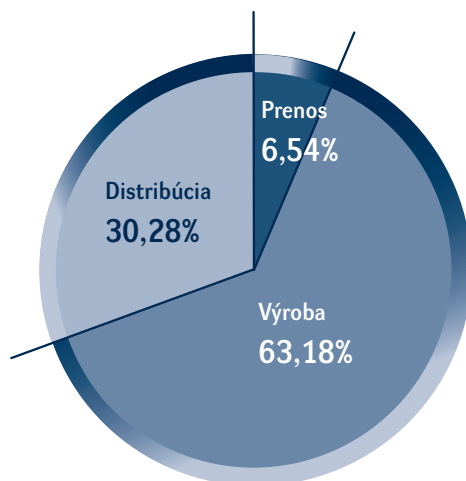
- trom subjektom úrad vydal rozhodnutie o schválení obchodných podmienok,
- jednému subjektu, ktorý podal návrh obchodných podmienok, bolo vydané rozhodnutie o zastavení konania,
- voči dvom rozhodnutiam o schválení obchodných podmienok sa dotknuté subjekty odvolali.

4. Cenová regulácia sieťových odvetví

4.1. Elektroenergetika

Podiel výroby, prenosu a distribúcie na konečnej cene

Štruktúra konečnej priemernej ceny pre regulovaných odberateľov v roku 2004

		Sk/MWh			Pre regulovaných odberateľov	Pre oprávnených odberateľov
Výroba	63,18 %	Silová elektrina	43,4 %	1,301	Regulované 100 %	Neregulované 43,4 %
		Poplatky systému	5,0 %	151		
			14,7 %	440		
Prenos	6,54 %	Poplatky prenosu	5,9 %	176	Regulované 100 %	Regulované 56,6 %
			0,7 %	20		
			25,2 %	756		
Distribúcia	30,28 %	Poplatky distribúcie	4,0 %	121	Regulované 100 %	Regulované 56,6 %
			0,1 %	3		
		Poplatky za štruktúru odberu	0,9 %	27		
		100 %	100 %	2,995	Konečná priemerná cena za MWh	

Úrad v roku 2004 vydal 15 tzv. „veľkých“ rozhodnutí pre dominantné podniky energetického sektora:

Slovenská prenosová a elektrizačná sústava a.s., Bratislava

Rozhodnutie:

- **Číslo: 0001/2004/05/E** zo dňa 12. 10. 2004 - stanovujúce podrobnosti o postupe pri určovaní taríf za prenos a prístup k elektrizačnej sústave
- **Číslo: 0006/2005/E** zo dňa 15. 11. 2004 - určujúce podmienky cenotvorby za regulačnú elektrinu a pravidiel pre určenie systémovej odchýlky

Slovenské elektrárne a.s., Bratislava

Rozhodnutie:

- **Číslo: 0002/2004/05/E** zo dňa 21. 10. 2004 - určujúce vstupné hodnoty ekonomických parametrov a taríf

Západoslovenská energetika a.s., Bratislava

Rozhodnutie:

- **Číslo: 0003/2004/05/E** zo dňa 21. 10. 2004 - určujúce vstupné hodnoty ekonomických parametrov a taríf pre rok 2005
- **Číslo: 0007/2005/E** zo dňa 18. 11. 2004 - určujúce plánovanú cenu dodávky elektriny pre domácnosti
- **Číslo: 0008/2005/E** zo dňa 18. 11. 2004 - určujúce cenník dodávky elektriny pre chránených odberateľov - domácnosti
- **Číslo: 0009/2005/E** zo dňa 18. 11. 2004 - určujúce ceny, tarify a tarifné podmienky za distribúciu elektriny a za poskytovanie systémových služieb pre užívateľov distribučnej sústavy

Stredoslovenská energetika a.s., Žilina

Rozhodnutie:

- **Číslo:0004/2004/05/E** zo dňa 21. 10. 2004 - určujúce vstupné hodnoty ekonomických parametrov a taríf pre rok 2005

- **Číslo: 0010/2005/E** zo dňa 18. 11. 2004 - určujúce plánovanú cenu dodávky elektriny pre domácnosti

- **Číslo: 0011/2005/E** zo dňa 18. 11. 2004 - určujúce cenník dodávky elektriny pre chránených odberateľov - domácnosti

- **Číslo: 0012/2005/E** zo dňa 18. 11. 2004 - určujúce ceny, tarify a tarifné podmienky za distribúciu elektriny a za poskytovanie systémových služieb pre užívateľov distribučnej sústavy

Východoslovenská energetika a.s., Košice

Rozhodnutie:

- **Číslo: 0005/2004/05/E** zo dňa 21. 10. 2004 - určujúce vstupné hodnoty ekonomických parametrov a taríf pre rok 2005

- **Číslo: 00013/2005/E** zo dňa 18. 11. 2004 - určujúce plánovanú cenu dodávky elektriny pre domácnosti

- **Číslo: 0014/2005/E** zo dňa 18. 11. 2004 - určujúce cenník dodávky elektriny pre chránených odberateľov - domácnosti

- **Číslo: 0015/2005/E** zo dňa 18.11.2004 - určujúce ceny, tarify a tarifné podmienky za distribúciu elektriny a za poskytovanie systémových služieb pre užívateľov distribučnej sústavy

V roku 2004 vydal úrad pre potrebu regulovaných subjektov, ktorých distribúcia a dodávka bola nižšia ako 1 500 GWh, 149 rozhodnutí. Z predložených návrhov bolo 39 žiadostí o schválenie vlastných cenníkov distribúcie a dodávky elektriny a 110 žiadostí na prevzatie cenníkov vyššej distribučnej sústavy.

Vydané rozhodnutia

Rozhodnutia pre:	Veľké rozhodnutia	Malé regulované subjekty
Slovenské elektrárne, a.s.	1	
Slovenská prenosová a elektrizačná sústava, a.s.	2	
Západoslovenská energetika, a.s.	4	
Stredoslovenská energetika, a.s.	4	
Východoslovenská energetika, a.s.	4	
Regulované subjekty s dodávkou > 1 500 GWh		
- vlastný návrh cenníka		39
- prevzatie taríf vyššej distribučnej sústavy		110
Celkom	15	149

4.1.1. Prenos elektriny

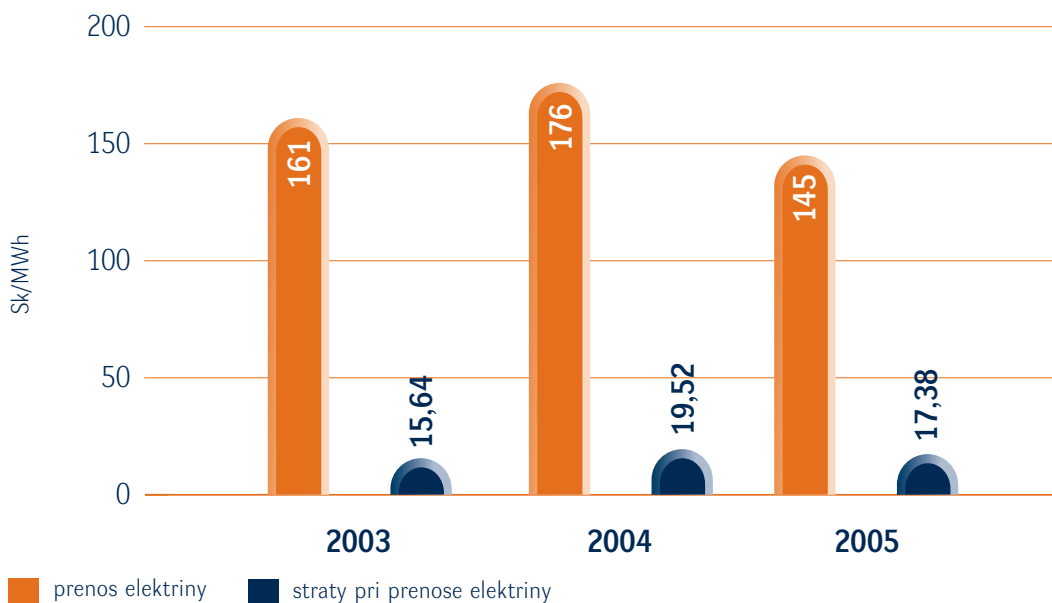
Hlavným cieľom regulačnej politiky úradu v elektroenergetike v roku 2004 bola analýza správnosti nastavenia cenovej regulácie v roku 2002 pre rok 2003 a v roku 2003 pre rok 2004 a vykonanie potrebných korekcií. Cieľom bolo verifikovať správnosť použitej regulačnej metódy a nastavenia parametrov regulácie. Analýza uskutočnená úradom, i analýza vypracovaná Ekonomickou univerzitou v Bratislave, potvrdili správnosť zvolenej metódy regulácie a jej pozitívne dopady na technickú i cenovú stabilitu dodávok elektriny a služieb s jej dodávkou spojených.

V roku 2004 skončilo prvé regulačné obdobie pre Slovenskú elektrizačnú prenosovú sústavu, a. s. (ďalej len „SEPS, a.s.“). Vďaka použitej regulačnej metóde, ktorá núti regulované subjekty zvyšovať efektívnosť podnikania v regulovaných činnostiach, úrad umožnil SEPS, a.s. v druhom regulačnom období nižšie príjmy, pri porovnateľných výkonoch, ako v prvom regulačnom období, čo sa prejavilo na

významnom znížení taríf za prenos elektriny a strát pri prenose elektriny v roku 2005. Druhé regulačné obdobie začalo 1. januára 2005 a bude ukončené 31. 12. 2007. V priebehu regulačného obdobia bude úrad kontrolovať dodržiavanie nastavených parametrov regulácie zo strany SEPS, a.s. a pomocou korekčného koeficienta bude regulovanému subjektu odoberať príjem vyšší, ako úradom povolený na daný regulačný rok alebo príjem dopĺňať, ak bude v danom regulačnom roku menší, ako úradom povolený. Cieľom je dosiahnuť ďalšie zvýšenie efektívnosti podnikania SEPS, a.s., s možným dopadom v znížení taríf za prenos elektriny v treťom regulačnom období.

Prenos elektriny tvoril 6,54% z konečnej ceny elektriny v roku 2004. V prvom regulačnom období, vďaka regulácii úradom, dosiahol SEPS úsporu nákladov na výkon regulovaných činností, čo umožnilo úradu znížiť poplatok za pripojenie k prenosovej sústave v roku 2005 o 7,54% oproti roku 2004 a poplatok za straty pri prenose elektriny o 11,24%.

Vývoj poplatkov za služby súvisiace s prenosom elektriny stanovené pre SEPS, a.s.

Nové regulačné obdobie znamenalo pre SEPS, a.s. aj potrebu prehodnotenia potrebného objemu a ceny podporných systémových služieb pre elektrizačnú sústavu SR. Na základe dvoch nezávislých externých analýz a po opakovaných konzultáciách úradu s nezávislými

odborníkmi i regulovanými subjektami, úrad umožnil SEPS, a.s. v roku 2005 zaplatiť za podporné systémové služby o 20% menej ako v roku 2004, čím došlo k významnému zníženiu podielu služieb súvisiacich s dodaním elektriny na konečnej cene elektriny.

4.1.2. Ceny elektrickej energie - priemyselný odber

Vzhľadom na skutočnosť, že rok 2004 bol posledným rokom, kedy bola cena silovej elektriny pre priemyselných odberateľov regulovaná úradom, úrad stanovil na rok 2005 len poplatky pre tzv. dopravnú cestu. Z tohto titulu je uvedený nasledujúci prehľad regulovaných poplatkov na napäťových úrovniach VVN, VN a NN vstupujúcich do konečnej ceny elektriny, stanovených úradom za roky 2004 a 2005.

Sumarizujúc možno konštatovať, že suma regulovaných poplatkov vstupujúcich do konečnej ceny elektriny sa pre odberateľov na napäťovej úrovni:

VN - v jednotlivých distribučných podnikoch menila nasledovne:

- Západoslovenská energetika, a.s. - 4,08 %
- Stredoslovenská energetika, a.s. - 12,85 %
- Východoslovenská energetika, a.s. - 1,49 %

VN - v jednotlivých distribučných podnikoch menila nasledovne:

- Západoslovenská energetika, a.s. - 1,64 %
- Stredoslovenská energetika, a.s. - 9,83 %
- Východoslovenská energetika, a.s. - 6,66 %

NN - v jednotlivých distribučných podnikoch menila nasledovne:

- Západoslovenská energetika, a.s. + 0,03 %
- Stredoslovenská energetika, a.s. + 1,03 %
- Východoslovenská energetika, a.s. - 3,33 %

Vývoj jednotlivých regulovaných položiek, ktoré sú súčasťou ceny elektriny (bez DPH)

Západoslovenská energetika, a.s.

	Obdobie regulácie	Systémové náklady	Systémové služby	Prenos	Distribúcia celkom vrátane strát	Suma plán. regulovaných poplatkov
		Sk/MWh	Sk/MWh	Sk/MWh	Sk/MWh	Sk/MWh
VVN	2005	174,00	352,00	108,71	217,23	851,94
	2004	151,00	440,00	125,58	171,59	888,17
	2003	175,00	443,00		159,24	777,24
Zmena v %	2005/2004	15,23 %	-20,00 %	-13,43%	26,60 %	-4,08 %
Zmena v %	2004/2003	-13,71 %	-0,68 %		7,76 %	14,27 %
Zmena v %	2005/2003	-0,57 %	-20,54 %		36,42 %	9,61 %
VN	2005	174,00	352,00	108,71	569,29	1 204,00
	2004	151,00	440,00	125,58	507,49	1 224,07
	2003	175,00	443,00		560,09	1 178,09
Zmena v %	2005/2004	15,23 %	-20,00 %	-13,43 %	12,18 %	-1,64 %
Zmena v %	2004/2003	-13,71 %	-0,68 %		-9,39 %	3,90 %
Zmena v %	2005/2003	-0,57 %	-20,54 %		1,64 %	2,20 %
NN - priemysel	2005	174,00	352,00	108,71	1 466,77	2 101,48
	2004	151,00	440,00	125,58	1 384,20	2 100,78
	2003	175,00	443,00		1 549,51	2 167,51
Zmena v %	2005/2004	15,23 %	-20,00 %	-13,43 %	5,97 %	0,03 %
Zmena v %	2004/2003	-13,71 %	-0,68 %		-10,67 %	-3,08 %
Zmena v %	2005/2003	-0,57 %	-20,54 %		-5,34 %	-3,05 %

Vývoj jednotlivých regulovaných položiek, ktoré sú súčasťou ceny elektriny (bez DPH)

Stredoslovenská energetika, a.s.

	Obdobie regulácie	Systémové náklady	Systémové služby	Prenos	Distribúcia celkom vrátane strát	Suma plán. regulovaných poplatkov
		Sk/MWh	Sk/MWh	Sk/MWh	Sk/MWh	Sk/MWh
VVN	2005	174,00	352,00	102,09	211,35	839,44
	2004	151,00	440,00	104,55	267,68	963,23
	2003	175,00	443,00		313,61	931,61
Zmena v %	2005/2004	15,23 %	-20,00 %	-2,35 %	-21,04 %	-12,85 %
Zmena v %	2004/2003	-13,71 %	-0,68 %		-14,65 %	3,39 %
Zmena v %	2005/2003	-0,57 %	-20,54 %		-32,61 %	-9,89 %
VN	2005	174,00	352,00	102,09	683,51	1 311,60
	2004	151,00	440,00	104,55	759,05	1 454,60
	2003	175,00	443,00		1 051,40	1 669,40
Zmena v %	2005/2004	15,23 %	-20,00 %	-2,35 %	-9,95 %	-9,83 %
Zmena v %	2004/2003	-13,71 %	-0,68 %		-27,81 %	-12,87 %
Zmena v %	2005/2003	-0,57 %	-20,54 %		-34,99 %	-21,43 %
NN - priemysel	2005	174,00	352,00	102,09	1 487,70	2 115,79
	2004	151,00	440,00	104,55	1 398,70	2 094,25
	2003	175,00	443,00		1 827,53	2 445,53
Zmena v %	2005/2004	15,23 %	-20,00 %	-2,35 %	6,36 %	1,03 %
Zmena v %	2004/2003	-13,71 %	-0,68 %		-23,47 %	-14,36 %
Zmena v %	2005/2003	-0,57 %	-20,54 %		-18,60 %	-13,48 %

Vývoj jednotlivých regulovaných položiek, ktoré sú súčasťou ceny elektriny (bez DPH)

Východoslovenská energetika, a.s.

	Obdobie regulácie	Systémové náklady	Systémové služby	Prenos	Distribúcia celkom vrátane strát	Suma plán. regulovaných poplatkov
		Sk/MWh	Sk/MWh	Sk/MWh	Sk/MWh	Sk/MWh
VVN	2005	174,00	352,00	119,76	253,14	898,90
	2004	151,00	440,00	120,81	200,69	912,50
	2003	175,00	443,00		218,34	836,34
Zmena v %	2005/2004	15,23 %	-20,00 %	-0,87 %	26,13 %	-1,49 %
Zmena v %	2004/2003	-13,71 %	-0,68 %		-8,08 %	9,11 %
Zmena v %	2005/2003	-0,57 %	-20,54 %		15,94 %	7,48 %
VN	2005	174,00	352,00	119,76	795,73	1 441,49
	2004	151,00	440,00	120,81	832,52	1 544,33
	2003	175,00	443,00		807,26	1 425,26
Zmena v %	2005/2004	15,23 %	-20,00 %	-0,87 %	-4,42 %	-6,66 %
Zmena v %	2004/2003	-13,71 %	-0,68 %		3,13 %	8,35 %
Zmena v %	2005/2003	-0,57 %	-20,54 %		-1,43 %	1,14 %
NN - priemysel	2005	174,00	352,00	119,76	1 504,09	2 149,85
	2004	151,00	440,00	120,81	1 512,04	2 223,85
	2003	175,00	443,00		1 239,01	1 857,01
Zmena v %	2005/2004	15,23 %	-20,00 %	-0,87 %	-0,53 %	-3,33 %
Zmena v %	2004/2003	-13,71 %	-0,68 %		22,04 %	19,75 %
Zmena v %	2005/2003	-0,57 %	-20,54 %		21,39 %	15,77 %

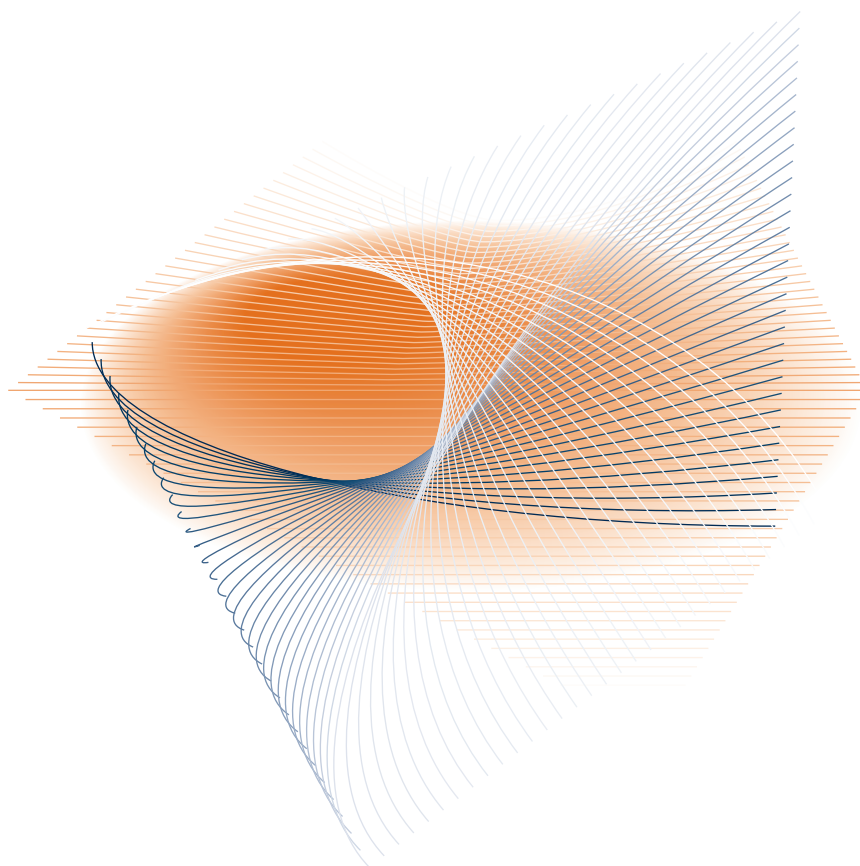
4.1.3. Ceny elektrickej energie - domácnosti

Jednou z hlavných úloh regulačnej politiky úradu pre oblasť dodávky elektriny pre domácnosti bol postupný prechod na nákladové ceny odstránením krížových dotácií medzi jednotlivými skupinami odberateľov, hlavne medzi priemyselným odberom a domácnosťami. V roku 2003 boli odstránené krížové dotácie v dvoch distribučných spoločnostiach a v tretej zostal len nevýznamný podiel. V roku 2004 boli úplne odstránené krížové dotácie cien elektriny medzi jednotlivými skupinami odberateľov a každý odberateľ platil v roku 2004 len tie

náklady, ktoré boli vyvolané jeho objednávkou elektriny. Tarify boli spravodlivé pre odberateľov i dodávateľov, pretože pokrývali len ekonomicky oprávnené náklady a primeraný zisk na výrobu a dodávku elektriny pre určitú skupinu odberateľov.

Úradom použitá metóda regulácie neumožnila regulovaným subjektom v roku 2005 významne zvýšiť tarify za dodávku elektriny oproti roku 2004. V nasledujúcej tabuľke je uvedené zvýšenie taríf v % i korunách na kWh dodanú domácnostiam.

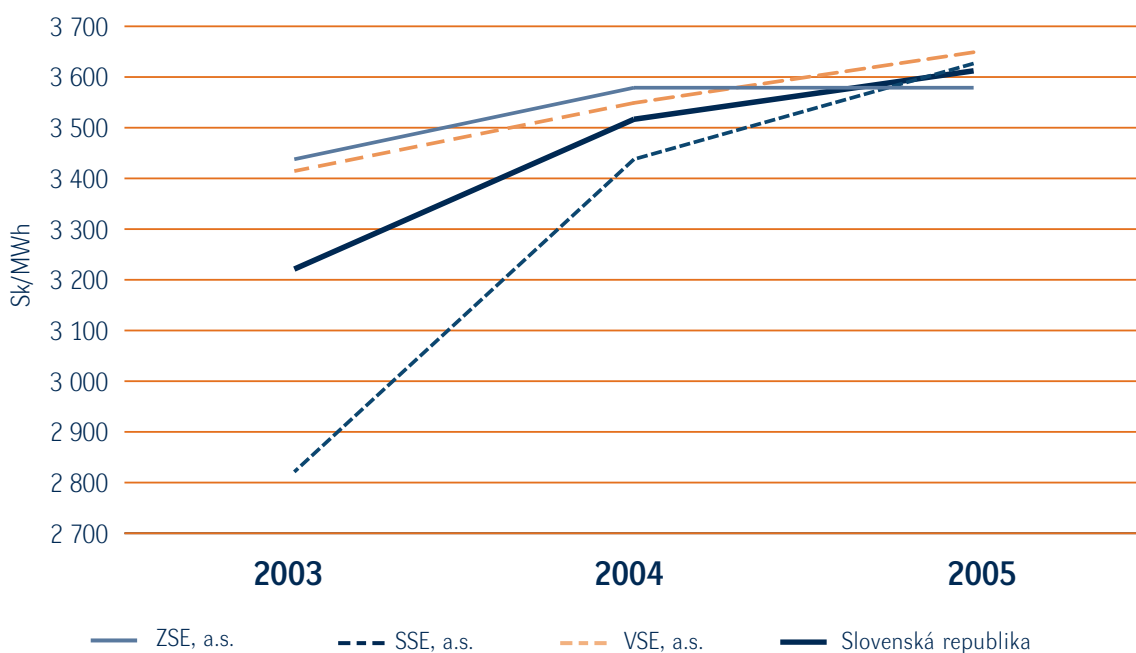
Západoslovenská energetika, a.s.	+ 0,01 %	- čo predstavuje nárast o 0,0005 hal/KWh
Stredoslovenská energetika, a.s.	+ 4,89 %	- čo predstavuje nárast o 16,9 hal/KWh
Východoslovenská energetika, a.s.	+ 2,52 %	- čo predstavuje nárast o 8,9 hal/KWh
Slovensko celkom	+ 2,41 %	- čo predstavuje nárast o 8,5 hal/KWh

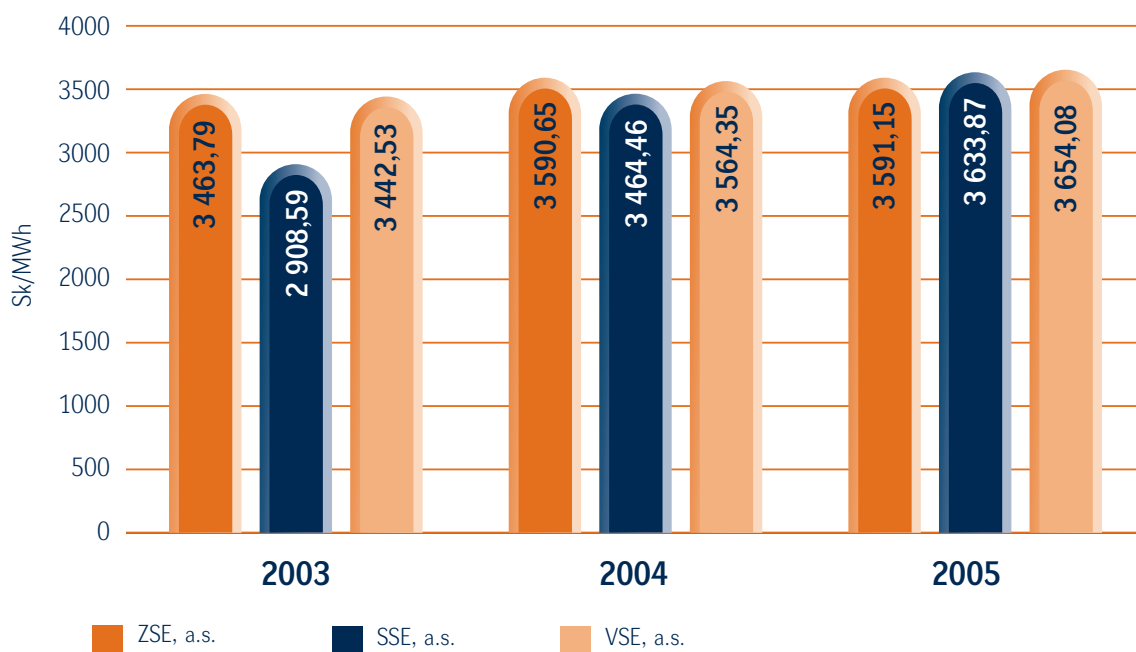
Vývoj cien elektrickej energie pre domácnosti v rokoch 2003 – 2005 (bez DPH)

Západoslovenská energetika, a.s.	2003	2004	2005	2004/2003		2005/2004	
Tarifa				Sk/MWh	%	Sk/MWh	%
D1	4 861,71	4 629,44	4 610,61	-232,28	-4,78	-19,13	-0,41
D12	3 932,44	3 978,08	3 964,43	45,63	1,16	-13,64	-0,34
D2	3 924,53	4 049,66	4 025,86	125,13	3,19	-23,79	-0,59
D22	2 996,29	3 145,81	3 164,71	149,52	4,99	18,90	0,60
D41	1 707,73	1 947,83	1 507,07	240,10	14,06	-440,76	-22,63
D42	1 814,06	2 038,19	2 032,21	224,13	12,36	-5,98	-0,29
D11	1 854,77	2 021,25	1 885,36	166,49	8,98	-135,90	-6,72
Domácnosti spolu	6 463,79	3 590,65	3 591,15	126,86	3,66	0,50	0,01
Stredoslovenská energetika, a.s.	2003	2004	2005	2004/2003		2005/2004	
Tarifa				Sk/MWh	%	Sk/MWh	%
D1	5 417,86	6 372,64	6 668,52	954,78	17,62	295,88	4,64
D14	3 591,06	4 763,71	5 000,43	1 172,65	32,65	236,72	4,97
D2	3 528,46	4 503,27	4 613,78	974,81	27,63	110,51	2,45
D24	2 594,84	3 425,97	2 593,80	831,13	32,03	167,83	4,90
D25	1 883,08	2 429,38	2 617,50	546,30	29,01	188,12	7,74
D26	1 894,06	2 120,15	2 272,03	226,09	11,94	151,88	7,16
D37	1 660,09	2 073,20	1 954,87	413,11	24,88	-118,33	-5,71
D38	3 012,72	3 284,50	3 456,10	271,78	9,02	171,60	5,22
D13			4 364,00				
D39			3 887,71				
D39			3 887,71				
Domácnosti spolu	2 908,59	3 464,46	3 633,87	555,87	19,11	169,41	4,89
Východoslovenská energetika, a.s.	2003	2004	2005	2004/2003		2005/2004	
Tarifa				Sk/MWh	%	Sk/MWh	%
D1	5 047,64	5 244,30	5 378,81	196,66	3,90	134,51	2,56
D2	4 048,92	4 077,33	4 398,78	28,41	0,70	321,45	7,88
D3	3 865,67	4 026,94	4 125,28	161,27	4,17	98,34	2,44
D3S	3 375,40	3 506,47	3 688,23	131,07	3,88	181,76	5,18
D4	3 117,73	3 115,10	3 225,53	-2,63	-0,08	110,43	3,55
D4S	2 972,48	3 098,63	3 108,75	126,15	4,24	10,13	0,33
D5	2 193,05		2 054,36				
D6	1 737,21	2 158,06		420,84	24,23		
D7	1 815,19	1 926,67	2 027,66	111,48	6,14	100,99	5,24
Domácnosti spolu	3 442,53	3 564,35	3 654,08	121,82	3,54	89,73	2,52
	2003	2004	2005	2004/2003	2005/2004		
Západoslovenská energetika, a.s.	3 463,79	3 590,65	3 591,15	1226,86	6,66	0,50	0,01
Stredoslovenská energetika, a.s.	2 908,59	3 464,46	3 633,87	555,87	19,11	169,41	4,89
Východoslovenská energetika, a.s.	3 442,53	3 564,35	3 654,08	121,82	3,54	89,73	2,52
Slovenská republika	3 269,29	3 535,28	3 620,59	265,99	8,14	85,31	2,41

Porovnanie priemernej ceny pre domácnosť za SR celkom a jednotlivé rozvodné spoločnosti 2003 – 2005 (bez DPH)

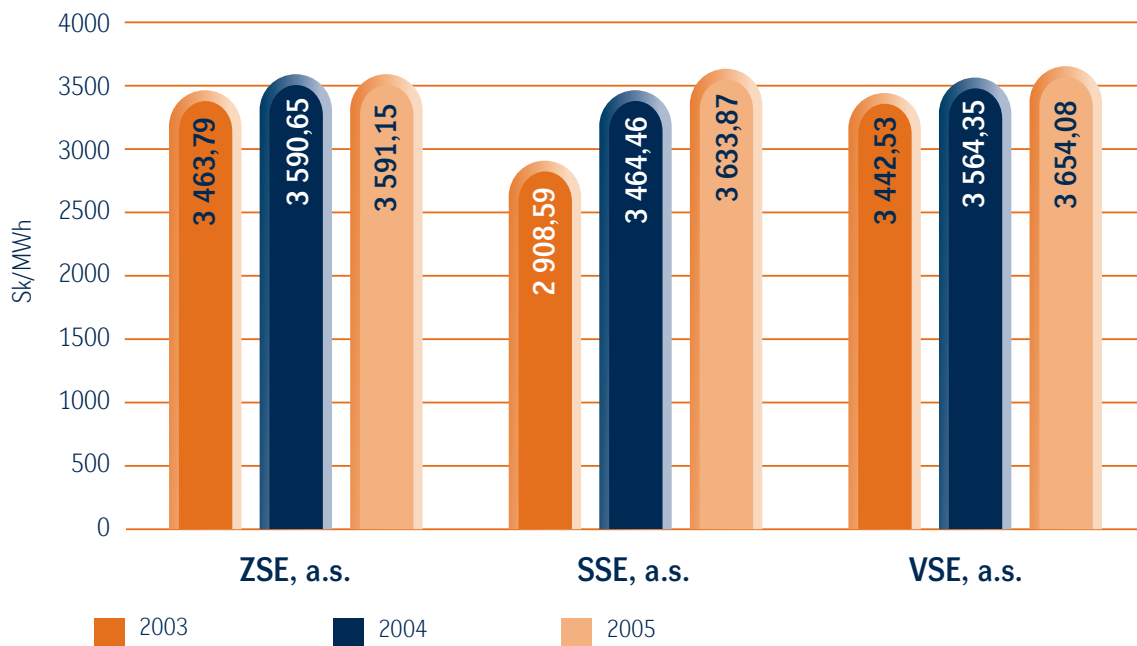

Vývoj priemerných cien elektriny pre domácnosti od roku 2003 (bez DPH)

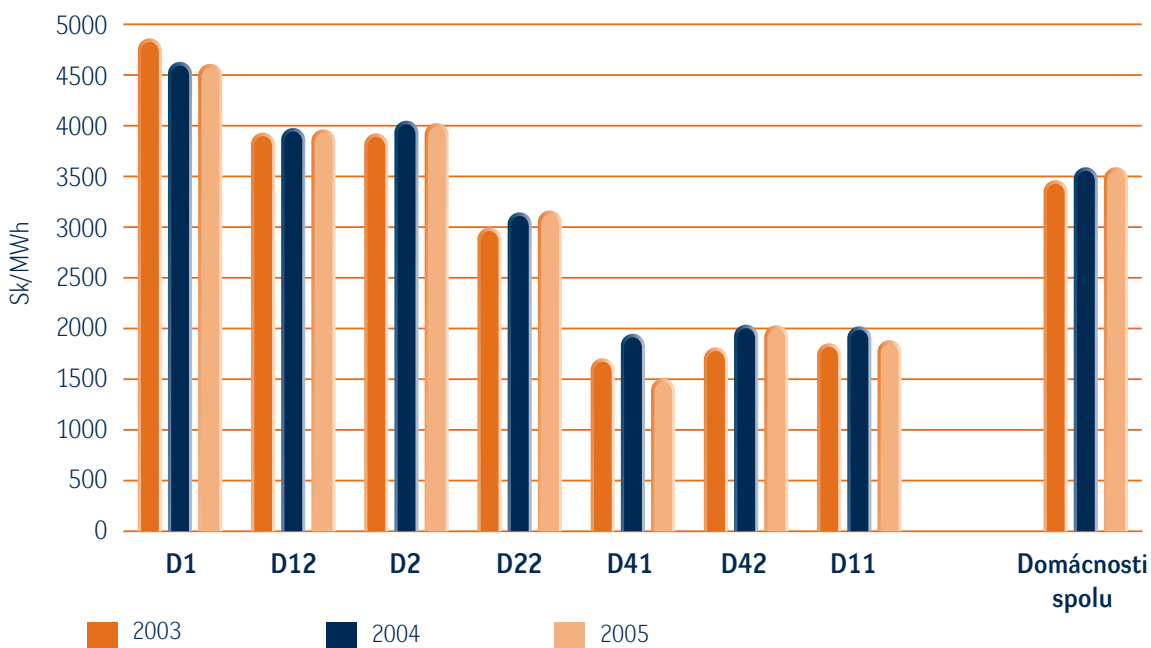

Vývoj priemerných cien elektriny pre domácnosti od roku 2003 (bez DPH)

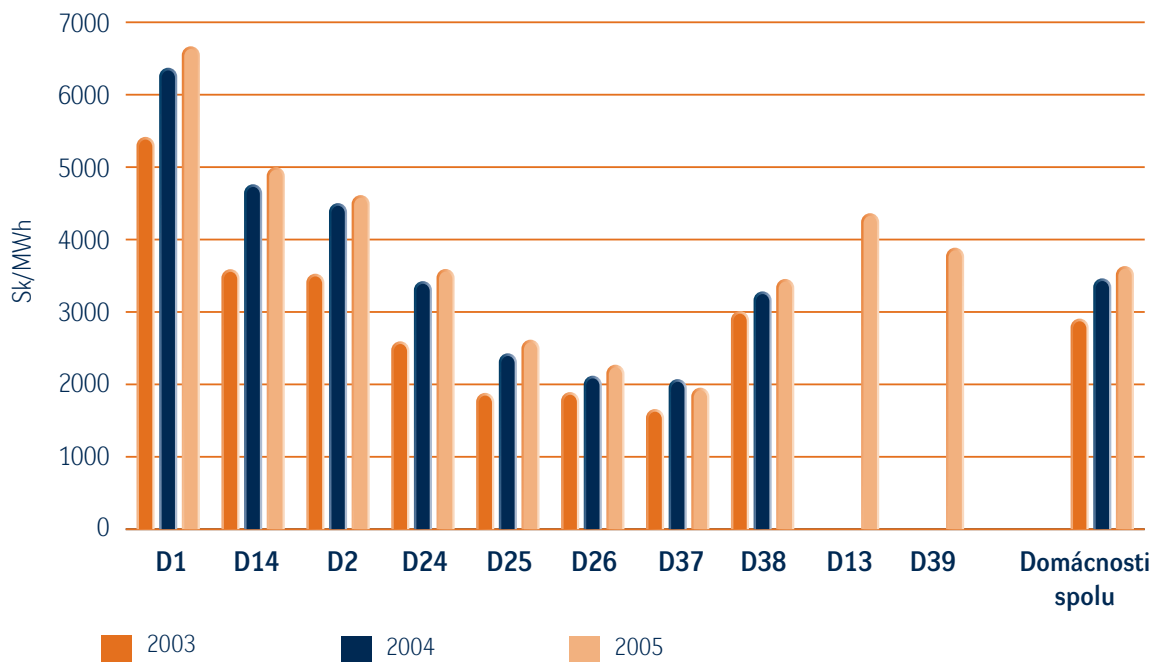

Vývoj priemerných cien elektriny pre domácnosti podľa vybraných taríf od roku 2003 (bez DPH)
Západoslovenská energetika, a.s.

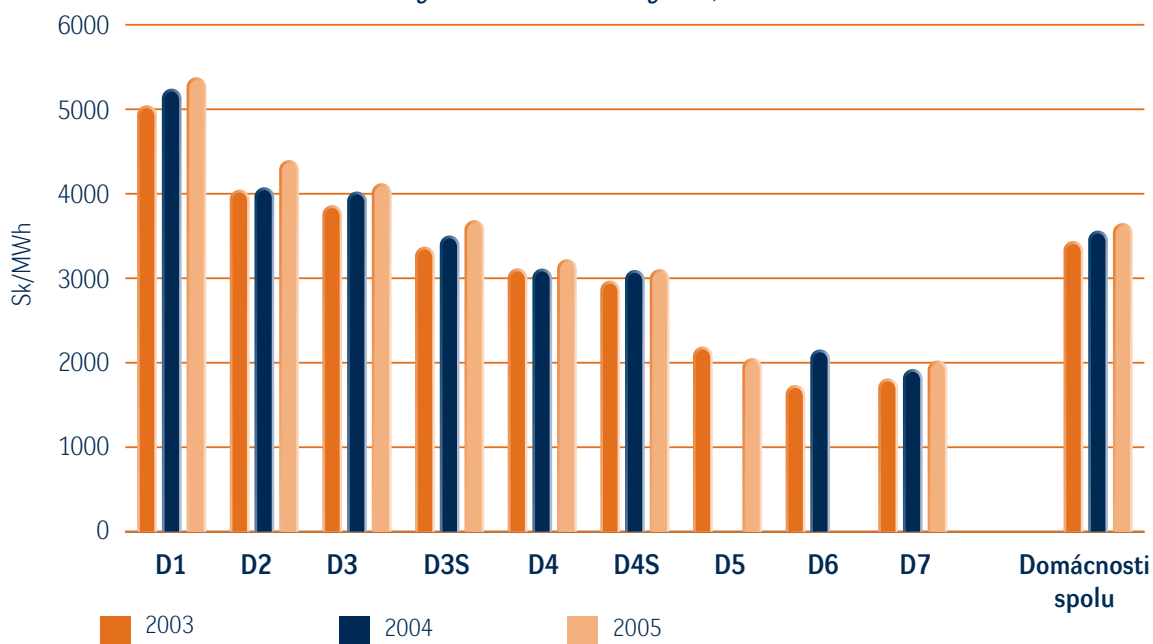
Vývoj priemerných cien elektriny pre domácnosti podľa vybraných taríf od roku 2003 (bez DPH)

Stredoslovenská energetika, a.s.

Vývoj priemerných cien elektriny pre domácnosti podľa vybraných taríf od roku 2003 (bez DPH)

Východoslovenská energetika, a.s.

Ročné a mesačné navýšenia platieb vybraných taríf elektriny v r. 2005 oproti roku 2004

Bytová sadzba (BS - staré označenie)

	nové označenie	priemerná spotreba vo VT v kWh	priemerná spotreba v NT v kWh	Priemerná celková spotreba v kWh	Ročné navýšenie platby v r. 2005 v Sk	Mesačné navýšenie platby v r. 2005 v Sk	Priemerná cena v r. 2005 v Sk/kWh	Medziročné navýšenie 2005/2004 v %
ZSE, a.s.	D1	571	0	571	0	0	5,57	0,00 %
SSE, a.s.	D1	360	0	360	129	11	7,93	4,71 %
VSE, a.s.	D1	397	0	397	57	5	6,41	2,29 %

Bytová sadzba (B - staré označenie)

ZSE, a.s.	D2	2,007	0	2,007	0	0	4,87	0,00 %
SSE, a.s.	D2	1,965	0	1,965	245	20	5,49	2,33 %
VSE, a.s.	D3	2,032	0	2,032	100	8	4,90	1,01 %

Akumulačné vykurovanie (BV - staré označenie)

ZSE, a.s.	D41	1,497	5,414	6,911	0	0	3,65	0,00 %
SSE, a.s.	D25	2,116	8,914	11,030	1,211	101	3,42	3,32 %
VSE, a.s.	D5	3,871	19,277	23,148	3,422	285	2,59	6,05 %

Priamovýhrevné vykurovanie (BP - staré označenie)

ZSE, a.s.	D11	702	13,090	13,792	0	0	2,74	0,00 %
SSE, a.s.	D37	705	17,093	17,798	785	65	2,62	1,71 %
VSE, a.s.	D7	650	13,868	14,518	1,650	138	2,55	4,66 %

4.2. Plynárenstvo a vodárenstvo

Hlavnou úlohou regulačnej politiky úradu v plynnárenstve a vodárenstve v roku 2004 bolo dokončenie odstraňovania krížových dotácií cien plynu a vody pre domácnosti a príprava na otvorenie trhu s plynom pre všetkých priemyselných odberateľov. Odberatelia plynu a pitnej vody nemuseli v roku 2004 núteno obmedzovať svoju spotrebu a neboli ani vystavení stratám z dôvodu výpadku dodávky plynu a pitnej vody.

Rozhodnutia o cenách za dodávku zemného plynu, dodávku pitnej vody a odvedenie odpadovej vody boli spracovávané na základe návrhov, ktoré boli úradu doručené regulovanými subjektami.

Tieto návrhy boli vypracované v súlade s metódami

regulácie a na základe analýz, ktoré úrad vypracoval. Ceny za dodávku plynu odberateľom na rok 2004 úrad určoval na základe výnosu úradu č. 2/2003 z 30. júla 2003, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupe pri regulácii cien v plynnárenstve a pri určovaní rozsahu ekonomicky oprávnených nákladov a primeraného zisku. Ceny za dodávku pitnej vody a odvedenie odpadovej vody odbor určoval na základe výnosu č. 4/2003 z 30. júla 2003, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupe pri regulácii cien vo vodohospodárskych činnostiach súvisiacich s prevádzkovaním verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie a pri určovaní rozsahu ekonomicky oprávnených nákladov a primeraného zisku.

4.2.1. Plynárenstvo

Pri stanovení maximálneho príjmu a výšky jednotlivých taríf za dodávku zemného plynu úrad neumožnil regulovanému subjektu zahrnúť do taríf na rok 2004 stratu z roku 2003, kedy do taríf premietol len 90 % úradom určeného maximálneho príjmu za dodávku plynu od všetkých konečných spotrebiteľov plynu na Slovensku.

V odvetví plynárenstva vydal úrad pre rok 2004 celkom 44 rozhodnutí, ktorými určil ceny dodávky plynu odberateľom. Pre Slovenský plynárenský priemysel, a.s., Bratislava (ďalej len „SPP, a.s.“) bolo vydané jedno cenové rozhodnutie a zostávajúce cenové rozhodnutia boli určené pre lokálnych distribútorov plynu (subjekty, ktoré majú licenciu iba na malé územie, zvyčajne priemyselný areál a ktorých dodávka zemného plynu odberateľom je nižšia ako 100 mil. m³), z toho 18 distribútorov predložilo vlastný návrh cien za dodávku zemného plynu a 25 distribútorov sa rozhodlo pre svojich odberateľov použiť tarify nadradenej sústavy, a to SPP, a.s.

V poslednom štvrtroku roku 2004 odbor vydal pre rok 2005 36 cenových rozhodnutí. Pre SPP, a.s. to boli 4 rozhodnutia a pre lokálnych distribútorov plynu 32 cenových rozhodnutí, z toho 15 distribútorov predložilo vlastný návrh cien za dodávku plynu a 17 distribútorov sa rozhodlo pre svojich odberateľov použiť tarify nadradenej sústavy, a to SPP, a.s.

V dôsledku postupného otvárania trhu a skutočnosti, že odberatelia plynu okrem domácností sa, počnúc 1. januárom 2005, stávajú oprávnenými odberateľmi, t.j. môžu si zvoliť alternatívneho dodávateľa zemného plynu, úrad určil pre regulovaný subjekt SPP, a.s., rozhodnutím č. 0001/2005/P ceny za dodávku plynu pre domácnosti, rozhodnutím č. 0002/2005/P ceny za dodávku plynu odberateľom okrem domácností,

rozhodnutím č. 0003/2005/P ceny za prepravu plynu a rozhodnutím č. 0004/2005/P ceny za distribúciu plynu.

Začiatkom roka 2004 sa začali práce na pravidlách pre fungovanie trhu s plynom (ďalej len „pravidlá trhu s plynom“), ktoré na základe zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii na návrh úradu ustanoví vláda Slovenskej republiky nariadením do 31. marca 2005. V priebehu roka pravidelne zasadala pracovná skupina pozostávajúca z predstaviteľov úradu, Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky, zástupcov SPP, a.s., a prevádzkovateľov zásobníkov plynu a zástupcov odberateľskej sféry. Na základe týchto stretnutí a ďalších konzultácií s odborníkmi v oblasti plynárenstva, ale aj bilaterálnych rokovaní medzi úradom a jednotlivými zúčastnenými stranami, boli vyjasnené základné princípy pravidiel trhu tak, aby po 1. januári 2005, kedy nadobudne účinnosť zákon č.658/2004 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o regulácii a zákon č. 656/2004 Z. z. o energetike a o zmene niektorých zákonov, boli tieto princípy pre fungovanie trhu s plynom dopracované do finálnej podoby.

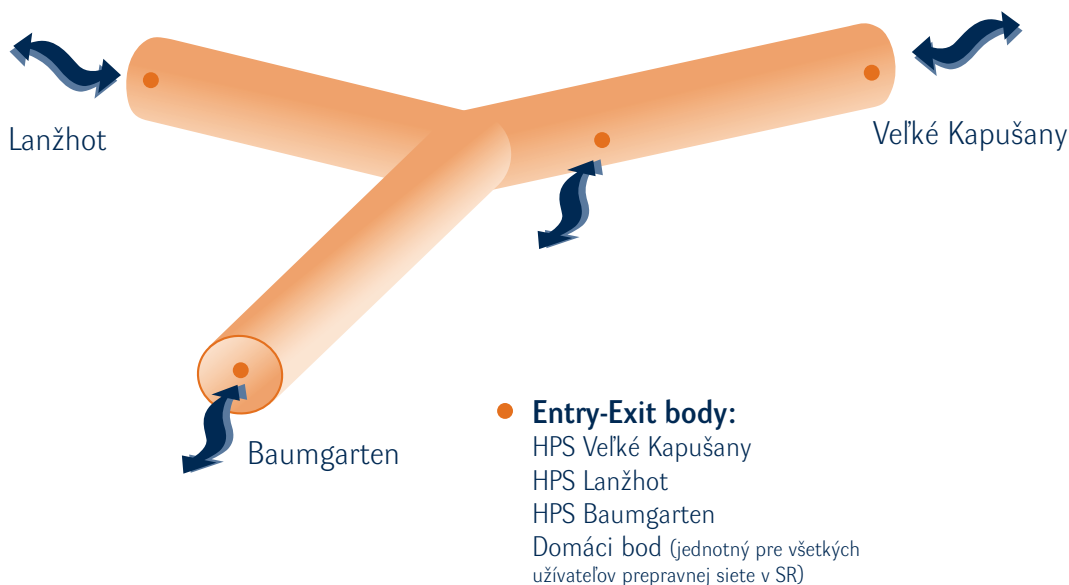
4.2.1.1. Preprava plynu

Do konca roku 2004 bol stanovený iba jeden poplatok za celú prepravnú cestu pre slovenských odberateľov. Tento poplatok zahŕňal prepravu plynu aj distribúciu plynu. Od roku 2005 je osobitne určená cena za prepravu zemného plynu a cena za distribúciu zemného plynu. Pri preprave plynu cez sieť kompresorových staníc a vysokotlakových plynovodov bol implementovaný tarifný systém entry-exit, podľa odporúčaní Madridského fóra. Osobitne sú stanovené ceny za jednotlivé vstupné a výstupné body prepravnej siete a ročná platba za prepravu plynu potom predstavuje súčet ročných platieb pre každý

vstupný a výstupný bod prepravnej siete v závislosti od dennej kapacity odberateľov a dĺžky platnosti zmluvy o preprave plynu. Ceny za prepravu plynu boli stanovené už v súlade s novou energetickou legislatívou, a to porovnaním cien za prepravu plynu v Slovenskej republike a cien za

prepravu v ostatných členských štátoch Európskej únie, s prihliadnutím na existujúce dlhodobé kontrakty. Cenové rozhodnutie úradu na prepravu plynu je tak vysoko transparentné, pretože platí rovnako pre medzinárodnú prepravu, ako aj pre slovenských odberateľov.

Vstupné a výstupné body prepravnej siete Slovenskej republiky

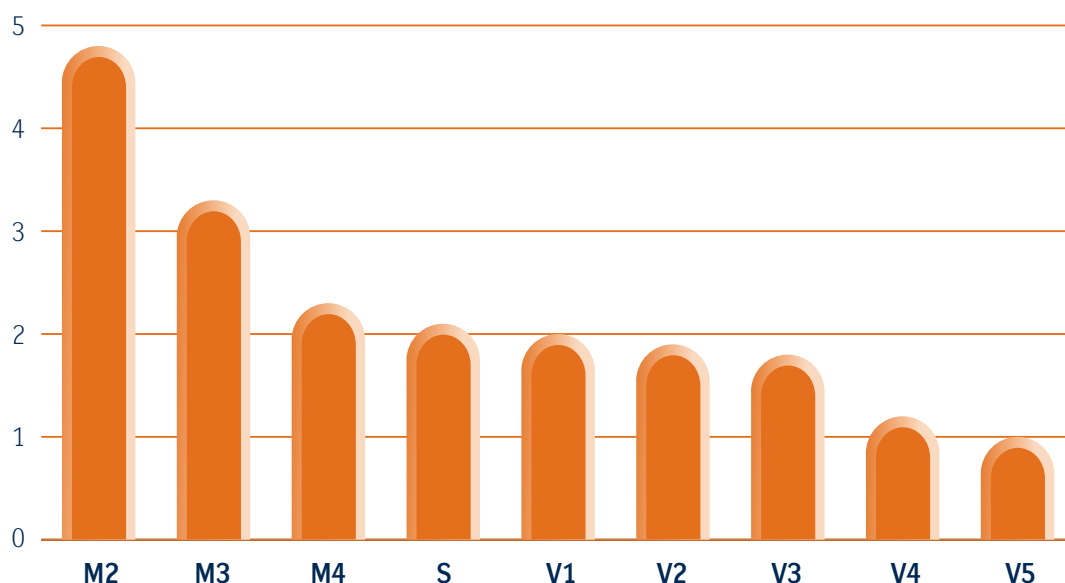
4.2.1.2. Distribúcia plynu

Pri cenách za distribúciu plynu pre rok 2005 bol stanovený princíp „poštovej známky“, pričom tarify za distribúciu plynu sú určené podľa ročného množstva distribuovaného plynu pre odberateľov a nie je zohľadnené hľadisko vzdialenosti. Tento princíp bol zvolený v dôsledku prepojenia s princípom „entry - exit“, uplatneným v preprave plynu, ako aj v dôsledku zjednodušenia pri vyvažovaní distribučnej siete ako jednej bilančnej zóny. Tarify za distribúciu plynu pre rok 2005 sa po prepočítaní a porovnaní s rokom 2004 významne znížili.

Priemerné zníženie cien za distribúciu plynu podľa druhu odberateľov (bez DPH)

Odberateľ s ročným odberom v m ³	Prepočítané priemerné zníženie v roku 2005
od 60 000 do 400 000	-13 %
od 400 000 do 2 000 000	-19 %
od 2 000 000 do 15 000 000	-18 %
od 15 000 000 do 25 000 000	-18 %
od 25 000 000 do 300 000 000	-46 %
nad 300 000 000	-49 %

*Porovnanie priemerných cien za distribúciu plynu v Sk/m³ (bez DPH)
podľa druhu odberateľov pre rok 2005*

Poznámka: Priemerné ceny sú prepočítané podľa jednotlivých kategórií používaných pri dodávke plynu, V3 sú odberatelia s ročnou dodávkou od 15 do 25 mil. m³, V4 sú odberatelia s ročnou dodávkou od 25 mil. do 300 mil. m³, V5 sú odberatelia s ročnou dodávkou nad 300 mil. m³.

4.2.1.3. Dodávka plynu

Od 1. januára 2005 nadobudol účinnosť nový zákon č.658/2004 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 276/2001 Z. z. o regulácii a podľa ktorého cenovej regulácii podlieha dodávka plynu len pre domácnosti. Vzhľadom na túto skutočnosť, sa doterajšie tarify SPP, a.s., MD1 až MD4 rozdelili na tarify D1 až D4, ktoré sú stanovené pre dodávku plynu domácnostiam a tarify M1 až M4, ktoré predstavujú maloodber pri odberateľoch plynu okrem domácností. Z dôvodu prudkého nárastu cien ropy na svetových trhoch v roku 2004 sa ceny na rok 2005 zvýšili aj napriek priaznivému kurzu slovenskej koruny voči americkému doláru.

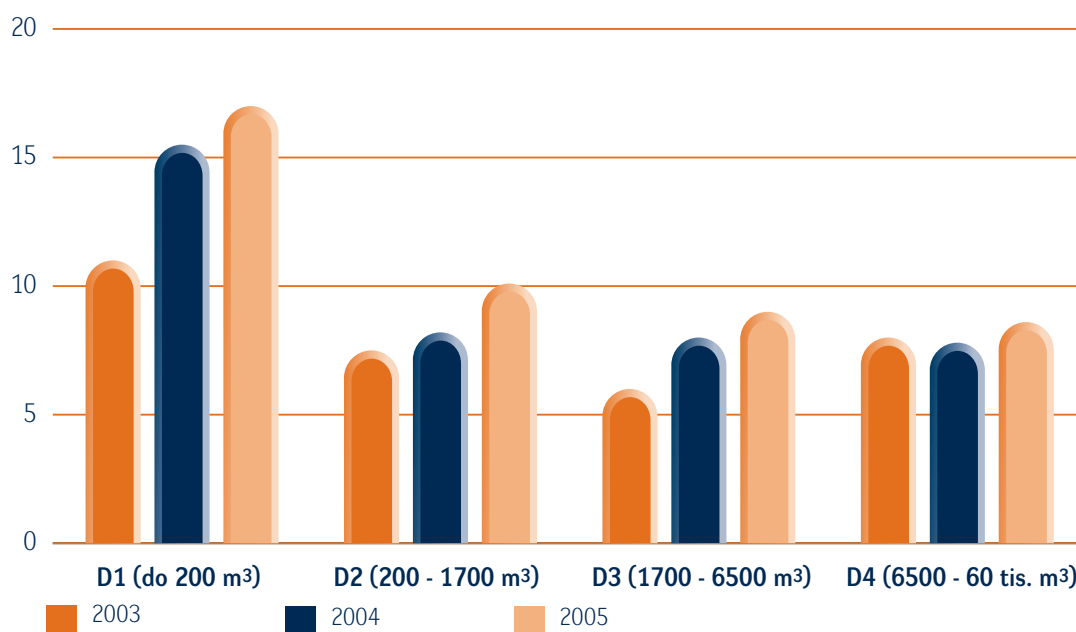
Záver roka sa niesol v znamení stanovenia taríf za dodávku zemného plynu odberateľom okrem domácností na prechodné obdobie roku 2005, keďže otváranie trhu bude postupný proces a od 1. januára 2005 sa všetci odberatelia plynu okrem domácností stávajú oprávnenými odberateľmi s právom výberu svojho dodávateľa. V prípade stredných a veľkých odberateľov plynu sa jedná o systém plávajúcich cien, ktoré sa upravujú na mesačnej báze a zohľadňujú aktuálne náklady na nákup plynu. Tieto plávajúce ceny sú viazané na vývoj kurzu ropy Brent a výmenného kurzu USD/SKK.

Priemerné predajné ceny zemného plynu pre domácnosti (bez DPH)

Tarifa (podľa ročného odberu plynu)	2003 (Sk/m ³)	2004 (Sk/m ³)	2005 (Sk/m ³)	Medziročná zmena 2003/2004	Medziročná zmena 2004/2005
D1 (do 200 m ³)	11,457	15,530	17,388	35,55 %	11,96 %
D2 (200 - 1700 m ³)	7,424	9,076	10,160	22,25 %	11,94 %
D3 (1700 - 6500 m ³)	6,413	8,303	9,296	29,47 %	11,96 %
D4 (6500 - 60 tis. m ³)	8,183	7,982	8,937	-2,46 %	11,96 %

Pozn. Uvedené ceny sú v priemere za danú kategóriu a zohľadňujú aj fixné časti cien.

Porovnanie priemerných cien zemného plynu pre domácnosti v Sk/m³ (bez DPH)

Priemerné predajné ceny zemného plynu odberateľov okrem domácností (bez DPH)

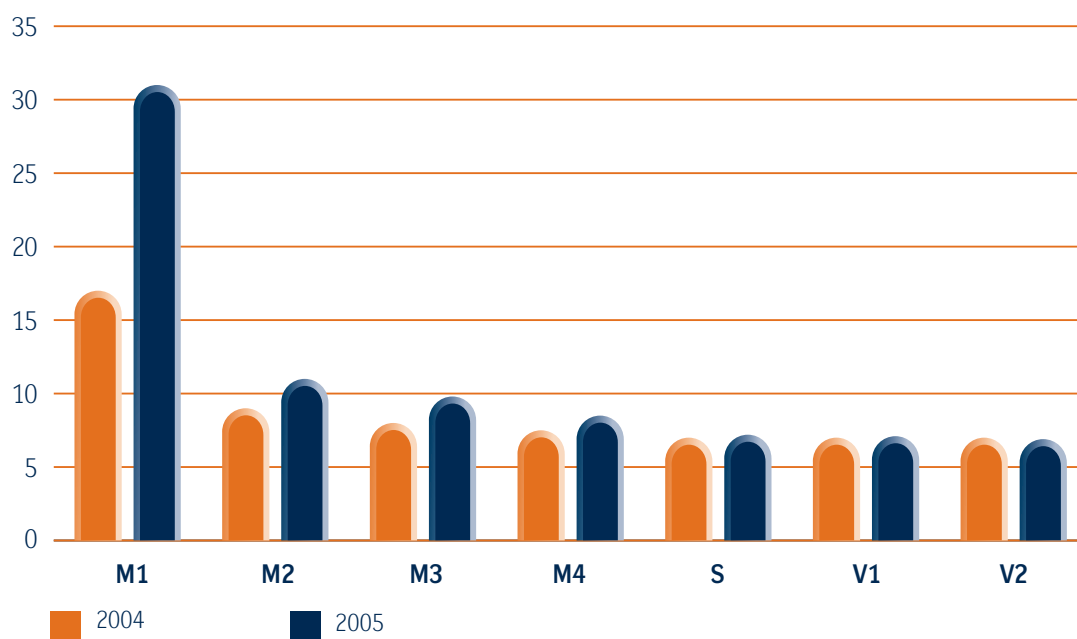
Tarifa (podľa ročného odberu plynu)	2004 (Sk/m ³)	2005 (Sk/m ³)	Medziročná zmena
M1 (do 200 m ³)	17,716	31,615	78,457 %
M2 (200 - 1700 m ³)	9,155	11,076	20,983 %
M3 (1700 - 6500 m ³)	8,224	9,712	18,098 %
M4 (6500 - 60 tis. m ³)	7,801	9,137	17,122 %
S (do 400 tis. m ³)	7,667	7,825	2,063 %
V1 (400 tis. - 2 mil. m ³)	7,633	7,690	0,752 %
V2 (2 mil. - 15 mil. m ³)	7,550	7,507	-0,564 %

Poznámka:

Uvedené ceny sú v priemere za danú kategóriu a zohľadňujú aj fixné časti cien. Rok 2003 nebol zaradený do porovnania z dôvodu rozdielnej skladby kategórie M. V roku 2003 kategória odberateľov M nebola rozdelená na kategórie M1 až M4. Priemerná cena na rok 2005 zohľadňuje stav k 1.1.2005. Tarify M1 až M4 sa používajú pre odberateľov s pretlakom na meradle do 5 kPa.

Porovnanie priemerných predajných cien plynu odberateľov okrem domácnosti v Sk/m³ (bez DPH)

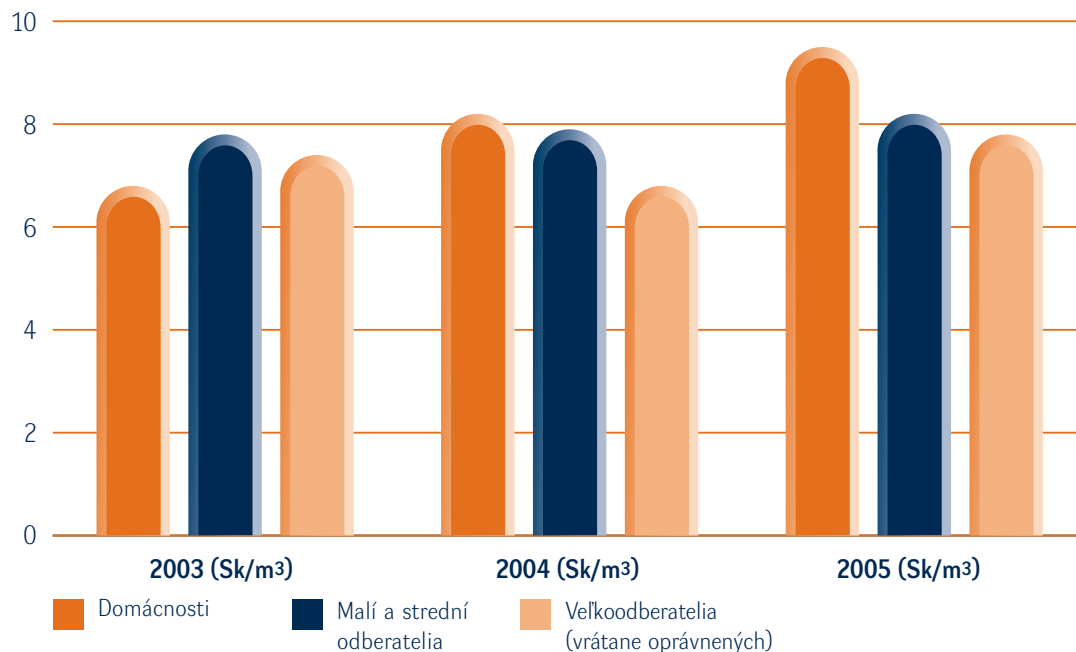

Priemerné predajné ceny zemného plynu podľa druhu odberateľov (bez DPH)

Druh odberateľov	2003 (Sk/m ³)	2004 (Sk/m ³)	2005 (Sk/m ³)	Medziročná zmena 2003/2004	Medziročná zmena 2004/2005
Domácnosti	6,805	8,568	9,567	25,91 %	11,66 %
Malí a strední odberatelia	7,733	7,748	8,495	0,19 %	9,64 %
Veľkoodberatelia (vrátane oprávnených)	7,269	6,840	7,624	-5,90 %	11,46 %

Poznámka: Priemerné ceny na rok 2005 zohľadňujú stav k 1. 1. 2005

Porovnanie priemerných predajných cien zemného plynu podľa druhu odberateľov (bez DPH)

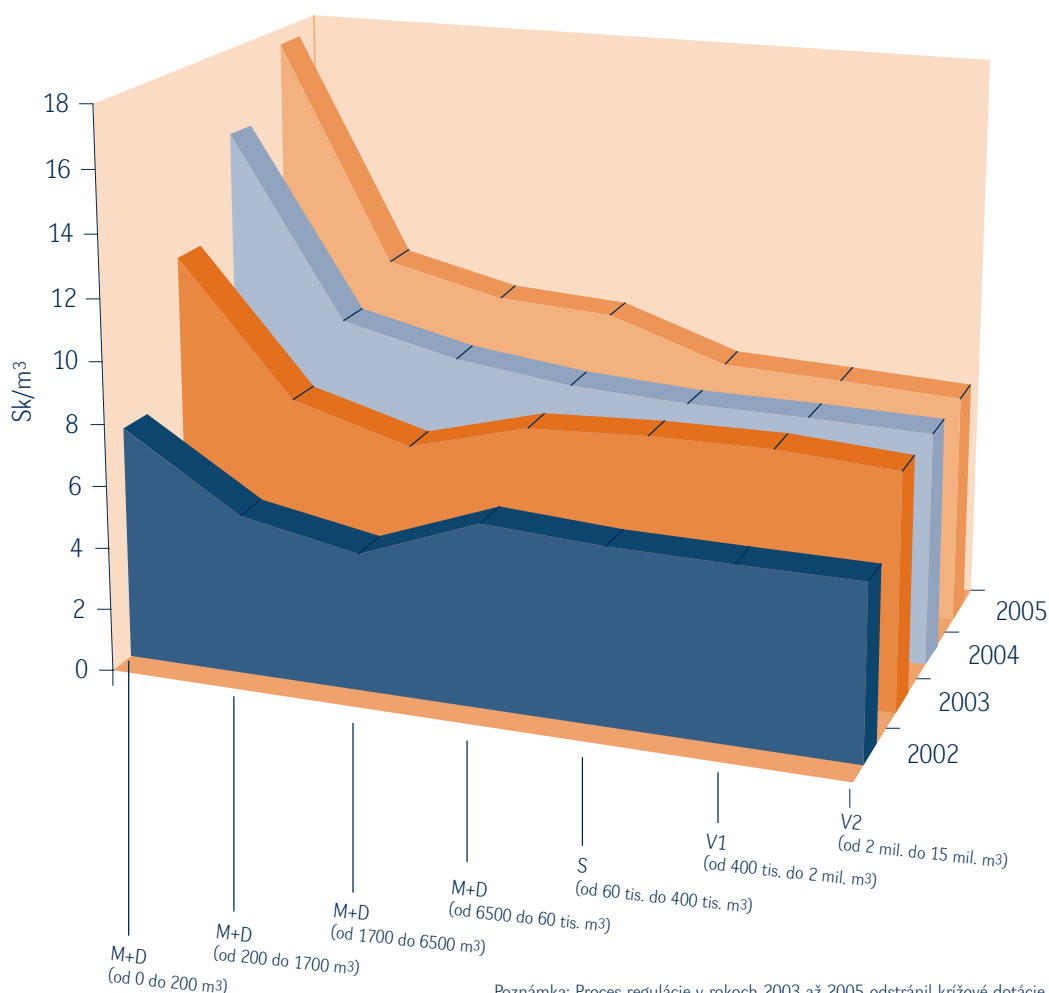

Porovnanie úrovné predajných cien v roku 2003, 2004 a 2005

	2003 (bez DPH)				2004 (bez DPH)				2005 (bez DPH)			
	fix. mes. sadzba (Sk)	fix. kubik. sadzba (Sk/m³)	prem. sadzba (Sk/m³)	výk. sadzba (Sk/m³)	fix. mes. sadzba (Sk)	fix. kubik. sadzba (Sk/m³)	prem. sadzba (Sk/m³)	výk. sadzba (Sk/m³)	fix. mes. sadzba (Sk/m³)	fix. kubik. sadzba (Sk)	prem. sadzba (Sk/m³)	výk. sadzba (Sk/m³)
D1 0 - 200 m³	15.80		9.00		15.80		12.54		17.69		14.04	
D2 nad 200 do 1700 m³	53.30		6.75		89.47		8.12		100.19		9.09	
D3 nad 1700 do 6500 m³	202.05		5.70		135.91		7.79		152.61		8.72	
D4 nad 6500 do 60000 m³	275.75		7.80		206.25		7.66		228.44		8.58	
M1 0 - 200 m³	275.75		7.80		15.80		12.54		51.79		14.74	
M2 nad 200 do 1700 m³	275.75		7.80		89.47		8.12		135.46		9.72	
M3 nad 1700 do 6500 m³	275.75		7.80		135.91		7.79		187.88		9.35	
M4 nad 6500 do 60000 m³	275.75		7.80		206.25		7.66		577.88		8.63	
S nad 60000 do 400000 m³	325.75	0.67	7.12		276.28	0.67	6.97		727.88	0.67	*	
V1 nad 400000 do 2 mil. m³	8,204.00	0.67	6.50	81.37	1,268.67	0.67	6.19	102.78	4,184.61	0.67	*	123.34
V2 nad 2 mil. do 15 mil. m³	63,195.00	0.67	6.17	81.37	32,005.19	0.67	6.08	92.99	20,851.28	0.67	*	123.34

*Plávajúca premenlivá sadzba stanovená na mesačnej báze v závislosti od cien ropy BRENT a od kurzu Sk voči USD

Premietnutie spotrebovaného množstva plynu na jednotkovej predajnej cene v jednotlivých kategóriách v rokoch 2002 až 2005 (bez DPH)

Poznámka: Proces regulácie v rokoch 2003 až 2005 odstránil krížové dotácie medzi jednotlivými kategóriami odberateľov a napravil deformovanú krivku závislosti množstva spotrebovaného plynu v jednotlivých kategóriách od jednotkovej predajnej ceny plynu zohľadňujúcu zásadu „čím väčší odber plynu, tým menšia jednotková cena plynu“.

Dopady na zvýšenie predajných cien zemného plynu pre odberateľskú kategóriu domácnosť pri priemernej spotrebe v danej tarife (s 19 % DPH)

cenová tarifa	ročný odber ZP m³	použitie ZP	mesačné náklady pri priemernej spotrebe ZP v danej cen. tarife ceny 2004 (Sk)	mesačné náklady pri priemernej spotrebe ZP v danej cen. tarife ceny 2005 (Sk)	ročné náklady pri priem. spotrebe ZP v danej cen. tarife ceny 2004 (Sk)	ročné náklady pri priem. spotrebe ZP v danej cen. tarife ceny 2005 (Sk)	rozdiel-mes. náklady Sk	rozdiel-ročné náklady Sk
D1	0 - 200 vrát.	prevažne na varenie	109	109	1 311	1 312	0	1
D2	nad 200 - 1 700 vrát.	prevažne na varenie a ohrev vody	910	1 132	10 925	13 585	222	2 660
D3	nad 1 700 - 6 500 vrát.	prevažne na varenie, ohrev vody a vykurovanie	2 521	2 932	30 249	35 180	411	4 931
D4	nad 6 500 - 60 000 vrát.	prevažne na varenie, ohrev vody a vykurovanie väčšieho rozsahu	6 062	6 811	72 739	81 734	749	8 995

4.2.2. Vodárenstvo

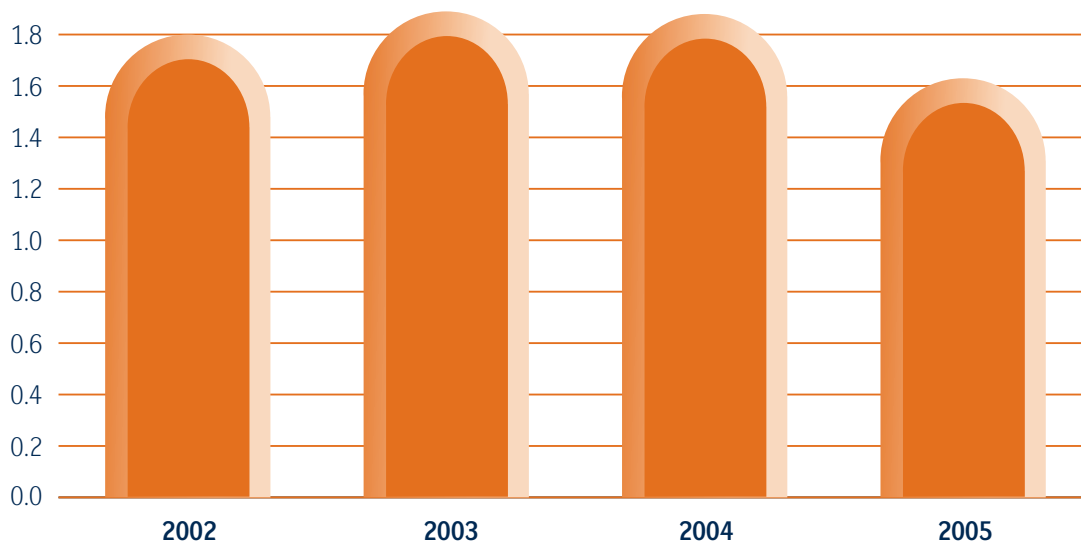
4.2.2.1. Poskytovanie vodohospodárskych služieb súvisiacich s odberom povrchových vôd, odberom energetickej vody z vodných tokov a s využitím hydroenergetického potenciálu vodného toku

V roku 2004 nadobudol účinnosť zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon), ktorý ukladá úradu na základe rozhodnutia určiť výšku platieb za užívanie povrchových vôd, ktorými sa spoplatňujú vodohospodárske služby poskytované správcom vodného toku a ktoré slúžia na úhradu nákladov spojených s týmito službami, so správou vodných tokov a správou povodia.

Na základe povinnosti vyplývajúcej úradu z vodného zákona a nariadenia vlády Slovenskej republiky

č. 755/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška neregulovaných platieb, výška poplatkov a podrobnosti súvisiace so spoplatňovaním užívania vôd, úrad vypracoval výnos úradu č. 4/2004 z 8. decembra 2004. Výnos ustanovuje podrobnosti o postupe pri regulácii cien vo vodohospodárskych činnostiach súvisiacich so správou vodných tokov a správou povodí. Podľa tohto výnosu vydal úrad pre Slovenský vodohospodársky podnik, š.p. na rok 2005 tri rozhodnutia, v ktorých určil výšku maximálnej ceny za odber povrchovej vody, platbu za využívanie hydroenergetického potenciálu vodných tokov na vodných stavbách v správe správcu vodného toku pri inštalovanom výkone väčšom ako 100 kW a platbu za odber energetickej vody na vodných stavbách vo vlastníctve užívateľa hydroenergetického potenciálu vodného toku pri inštalovanom výkone väčšom ako 10 MW. Výška maximálnej ceny za odber povrchovej vody na rok 2005 je určená vo výške 1,64 Sk/m³, čo predstavuje medziročné zníženie o 12,8 %.

Porovnanie maximálnej ceny za odber povrchovej vody v Sk/m³ (bez DPH)

Platba za využívanie hydroenergetického potenciálu vodných tokov na vodných stavbách v správe správcu vodného toku pri inštalovanom výkone väčšom ako 100 kW na rok 2005 je stanovená vo výške 350,- Sk/MWh. Platba za odber energetickej vody na vodných stavbách vo vlastníctve využivateľa hydroenergetického potenciálu vodného toku pri inštalovanom výkone väčšom ako 10 MW na rok 2005 je stanovená vo výške 0,0028 Sk/m³.

4.2.2.2. Prevádzkovanie verejného vodovodu a verejnej kanalizácie

Ceny za dodávku pitnej vody a odvedenie odpadovej vody na rok 2004 boli určené odberateľom na základe výnosu úradu č. 4/2003 z 30.7.2003, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupe pri regulácii cien vo vodohospodárskych činnostiach súvisiacich s prevádzkovaním verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie a pri určovaní rozsahu ekonomicky oprávnených nákladov a primeraného zisku. V priebehu roka bol uvedený výnos zrušený a nahradený výnosom úradu č. 3/2004 z 12. októbra 2004, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupe pri regulácii cien vo vodohospodárskych činnostiach pri prevádzkovaní verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie. Táto zmena sa nedotkla vydaných cenových rozhodnutí na rok 2004, nakoľko nedošlo k žiadnej zásadnej zmene spôsobu kalkulácie cien. Ceny na rok 2005 sa určovali už na základe výnosu úradu č. 3/2004.

Cenovej regulácii úradu podliehajú všetci prevádzkovatelia verejných vodovodov a verejných kanalizácií. Sem patria nielen veľké vodárenské spoločnosti, ale aj obce a spoločnosti, ktoré prevádzkujú malé vodárenské systavy lokálneho významu. Hlavným cieľom regulácie v oblasti cien za dodávku pitnej vody a cien za odvedenie odpado-

vej vody v priebehu roku 2004 bolo určiť spravodlivé ceny pre jednotlivé vodárenské spoločnosti, s prihliadnutím na výšku ekonomicky oprávnených nákladov. Pokračoval proces odstraňovania krížových dotácií medzi cenami pre jednotlivé skupiny odberateľov. Aj v roku 2004 však u väčšiny regulovaných subjektov boli ceny pre domácnosti ešte dotované prostredníctvom cien pre ostatných odberateľov alebo na úkor negatívneho hospodárskeho výsledku regulovaných subjektov, čo nie je z dlhodobého hľadiska udržateľné. Úrad má záujem naďalej podporovať možnosť investícií do vodárenskej infraštruktúry a čistiarní odpadových vôd.

Ukončila sa transformácia veľkých vodárenských spoločností zo štátnych podnikov na akciové spoločnosti. V roku 2004 Fond národného majetku postupne prevádzal akcie vodárenských spoločností na obce a mestá, ale tento proces ešte nebol ukončený. Výsledkom transformácie je, že na Slovensku pôsobí osem veľkých regionálnych vodárenských spoločností.

V roku 2004 úrad vydal vo vodárenstve 37 cenových rozhodnutí na rok 2004 a 31 cenových rozhodnutí na rok 2005, vrátane cenových rozhodnutí pre 8 najväčších vodárenských spoločností na Slovensku a pre Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., Banská Štiavnica.

Počas procesu odstraňovania krížových dotácií v dodávke pitnej vody sa dosiahlo, že viaceré spoločnosti už majú na rok 2005 rovnakú cenu alebo tarifný systém tak pre domácnosti, ako aj pre ostatných odberateľov. Ostatné spoločnosti budú mať jednotnú cenu pre všetkých odberateľov v roku 2006. Proces odstraňovania krížových dotácií je sprevádzaný rastom cien pre domácnosti, keďže platby za dodávku pitnej vody pre domácnosti v predchádzajúcich rokoch nepokrývali výšku reálnych nákladov na dodávku priamo až k odberateľovi.

Cena za dodávku pitnej vody pre domácnosti na rok 2005 je u jednotlivých spoločností rozdielna. Zvýšenie, v porovnaní s rokom 2004, sa pohybuje v rozpätí od 0 do 26,8 %.

Cena za dodávku pitnej vody pre ostatných odberateľov sa na rok 2005, v porovnaní s rokom 2004, vo viacerých spoločnostiach znižuje, v závislosti od dodávateľa a tarifného zaradenia.

Ceny za odvedenie odpadovej vody pre domácnosti na rok 2005 spravidla ešte nepokrývajú skutočné náklady aj napriek pomerne veľkému percentuálnemu zvýšeniu, a tak v tejto kategórii stále pretrvávajú pomerne veľké krížové dotácie. Ceny pre domácnosti by mohli dosiahnuť nákladovú úroveň v priebehu rokov 2006 a 2007. Výška ceny za odvedenie

odpadovej vody pre domácnosti na rok 2005 je zatiaľ rovnaká vo všetkých vodárenských spoločnostiach.

Ceny za odvedenie odpadovej vody pre ostatných odberateľov majú rôzny trend, ale možno konštatovať, že aj v tejto kategórii v niektorých vodárenských spoločnostiach nastal v porovnaní s rokom 2004 pokles cien.

Rozsah investícií vodárenských spoločností môže mať vplyv na rast cien za odvedenie odpadovej vody aj v budúcnosti. Potreba zvýšenia rozsahu investícií sa bude týkať hlavne zvýšenia počtu domácností pripojených na verejnú kanalizáciu a následného čistenia odpadových vôd, ako aj jeho skvalitnenia. Investície v tejto oblasti je však možné jednoznačne považovať za investície do zlepšenia kvality životného prostredia.

Ceny za výrobu a dodávku pitnej vody v Sk/m³ (bez DPH)

	rok 2003		rok 2004		rok 2005	
	Domácnosti	Ostatní odberatelia	Domácnosti	Ostatní odberatelia	Domácnosti	Ostatní odberatelia
Bratislavská vodárenská spoločnosť ¹⁾	14,10	24,52	19,00	22,79	20,10	20,10
Trnavská vodárenská spoločnosť ²⁾	12,80	13,50	17,30	17,90	20,20	20,20
Západoslovenská vodárenská spoločnosť ³⁾	14,10	30,00	19,00	32,00	23,70	32,00
Trenčianska vodárenská spoločnosť ⁴⁾	14,10	26,17	19,00	26,00	24,10	24,10
Severoslovenská vodárenská spoločnosť ⁵⁾	14,10	16,50	19,00	22,91	20,15	20,15
Stredoslovenská vodárenská spoločnosť ⁶⁾	14,10	22,20	19,00	25,53	23,75	27,90
Podtatranská vodárenská spoločnosť ⁷⁾	14,10	32,00	19,00	31,50	23,75	31,31
Východoslovenská vodárenská spoločnosť ⁸⁾	14,10	32,00	19,00	32,00	23,75	31,84

1) Bratislavská vodárenská spoločnosť uplatňuje v roku 2005 jednotnú cenu za dodávku pitnej vody pre všetkých odberateľov 20,10 Sk/m³

2) Trnavská vodárenská spoločnosť uplatňuje v roku 2005 jednotnú cenu za dodávku pitnej vody pre všetkých odberateľov 20,20 Sk/m³

3) Trenčianska vodohospodárska spoločnosť uplatňuje v roku 2005 jednotnú cenu za dodávku pitnej vody pre všetkých odberateľov 24,10 Sk/m³

4) Severoslovenská vodárenská spoločnosť mala v roku 2003 určené tarify v závislosti od objemu dodávok v rozpätí od 15,70 Sk/m³ do 17,30 Sk/m³, v roku 2004 v rozpätí od 20,50 Sk/m³ do 24,10 Sk/m³ a na rok 2005 má tarify určené podľa lokality v rozpätí od 19 Sk/m³ do 21,85 Sk/m³

5) Podtatranská vodárenská spoločnosť mala v roku 2004 určené tarify v závislosti od objemu dodávok v rozpätí od 28,00 Sk/m³ do 32,00 Sk/m³, na rok 2005 sú tarify podľa objemu dodávok taktiež v rozpätí od 28 Sk/m³ do 32,00 Sk/m³

6) Východoslovenská vodárenská spoločnosť má na rok 2005 určené tarify v závislosti od objemu dodávok v rozpätí od 27,00 Sk/m³ do 32,00 Sk/m³

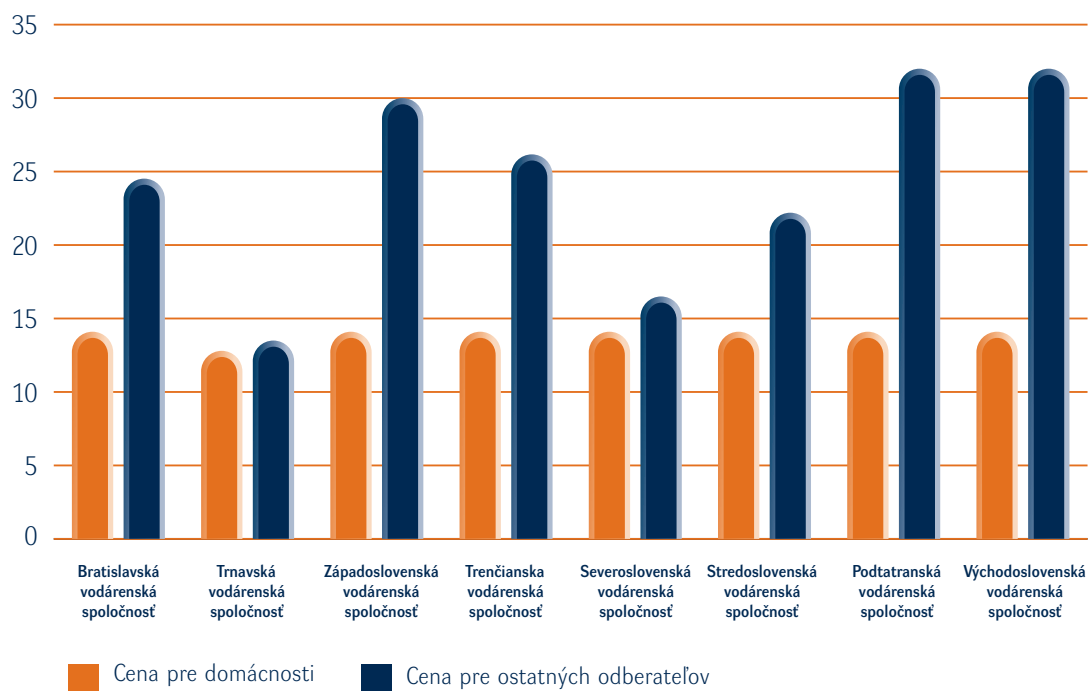
Ceny za odvedenie a čistenie odpadovej vody v Sk/m³ (bez DPH)

	rok 2003		rok 2004		rok 2005	
	Domácnosti	Ostatní odberatelia	Domácnosti	Ostatní odberatelia	Domácnosti	Ostatní odberatelia
Bratislavská vodárenská spoločnosť	8,90	27,77	14,60	27,77	16,20	30,00
Trnavská vodárenská spoločnosť	8,90	17,35	11,60	18,97	16,20	19,60
Západoslovenská vodárenská spoločnosť	8,90	18,50	11,60	19,80	16,20	21,50
Trenčianska vodárenská spoločnosť	8,90	14,70	11,60	15,70	16,20	22,40
Severoslovenská vodárenská spoločnosť ¹⁾	8,90	16,90	11,60	22,83	16,20	23,64
Stredoslovenská vodárenská spoločnosť	8,90	15,30	11,60	21,35	16,20	23,40
Podtatranská vodárenská spoločnosť ²⁾	8,90	23,00	11,60	22,76	16,20	22,49
Východoslovenská vodárenská spoločnosť	8,90	23,00	16,60	23,00	16,20	20,00

1) Severoslovenská vodárenská spoločnosť mala v roku 2003 určené tarify v závislosti od objemu v rozpätí od 16 Sk/m³ do 17,70 Sk/m³, v roku 2004 v rozpätí od 19,50 Sk/m³ do 24,00 Sk/m³, na rok 2005 má tarify určené podľa lokality v rozpätí od 22,80 Sk/m³ do 25,50 Sk/m³

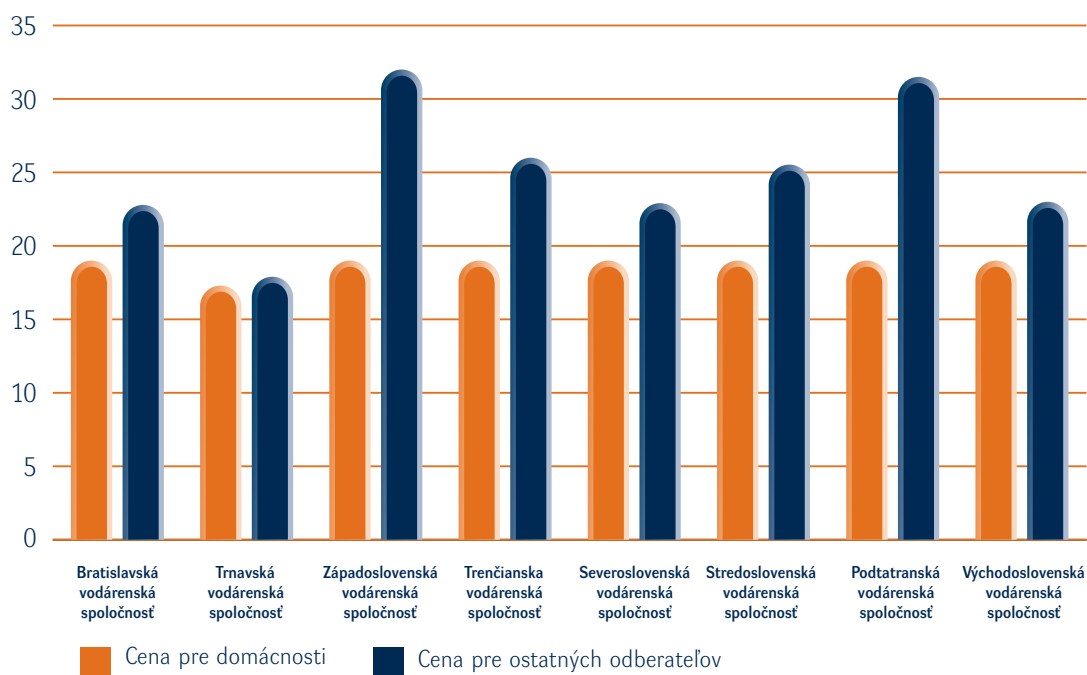
2) Podtatranská vodárenská spoločnosť mala na rok 2004 určené tarify v závislosti od objemu dodávok v rozpätí od 20,00 Sk/m³ do 23,00 Sk/m³, na rok 2005 sú tarify podľa objemu dodávok taktiež v rozpätí od 20 Sk/m³ do 23,00 Sk/m³

Porovnanie cien za výrobu a dodávku pitnej vody v roku 2003 v Sk/m³ (bez DPH)

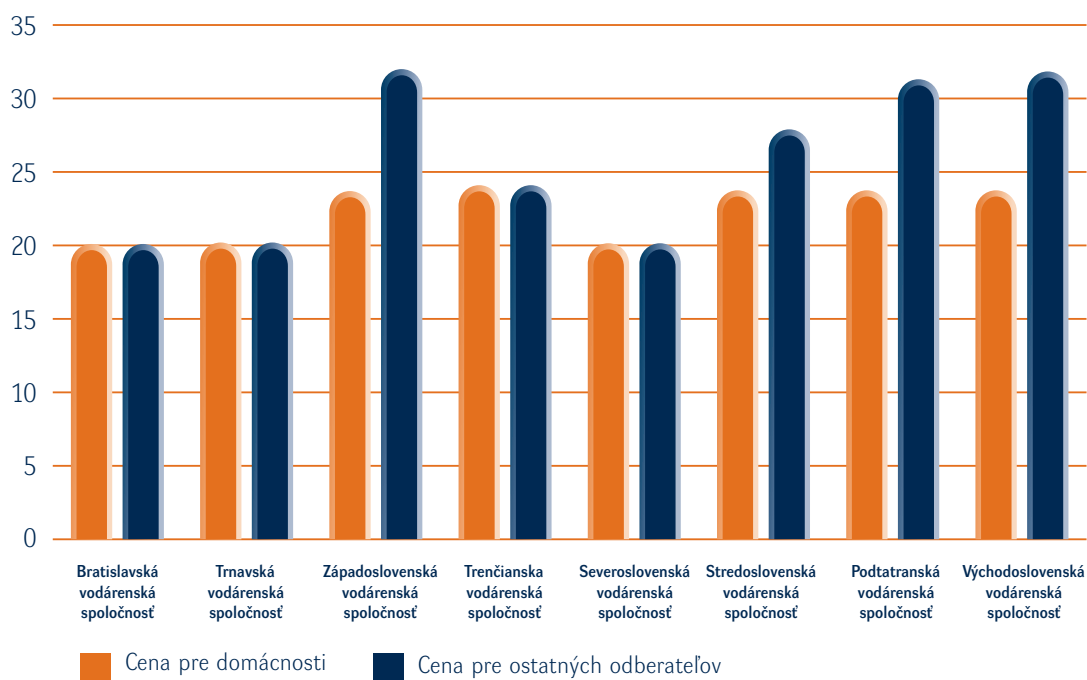

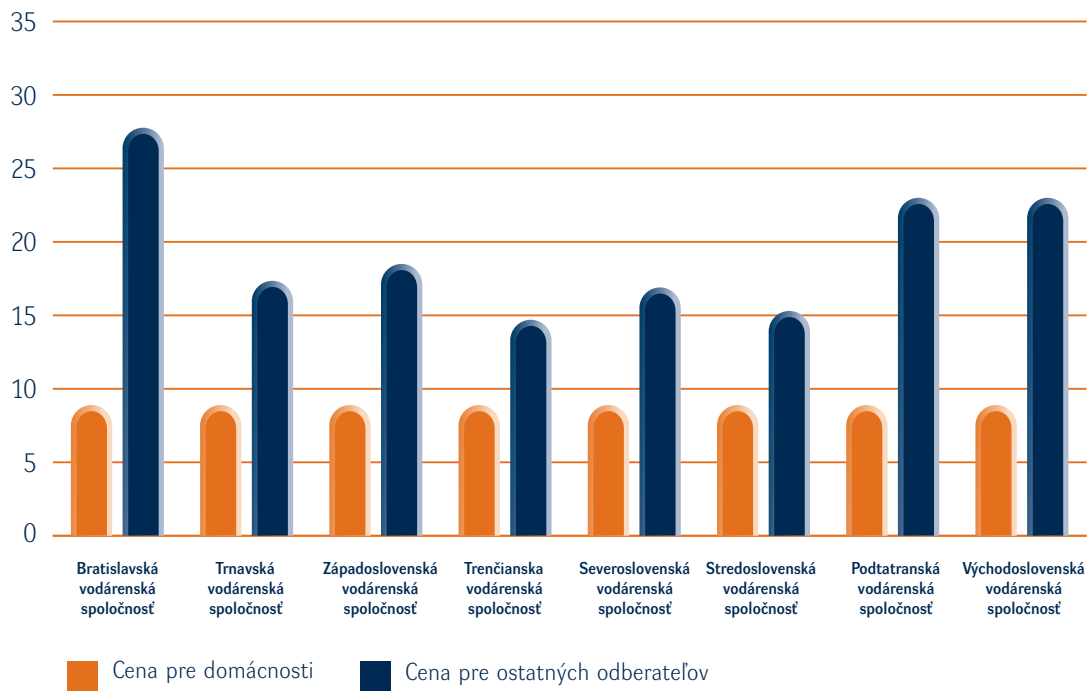
Porovnanie cien za výrobu a dodávku pitnej vody v roku 2004 v Sk/m³ (bez DPH)

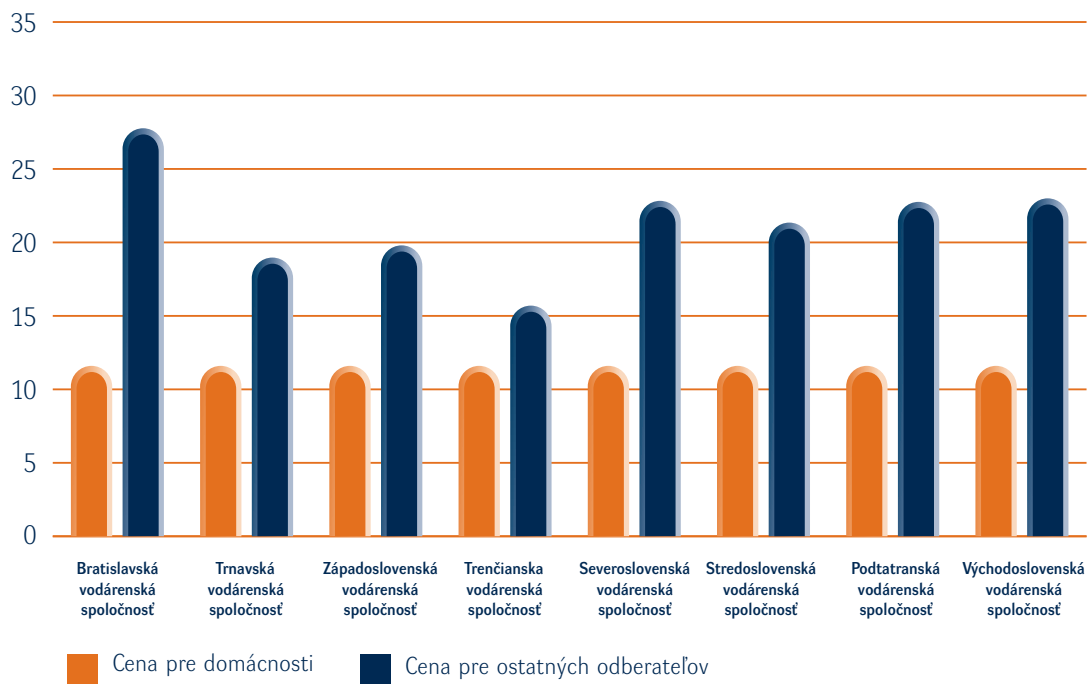
Porovnanie cien za výrobu a dodávku pitnej vody v roku 2005 v Sk/m³ (bez DPH)

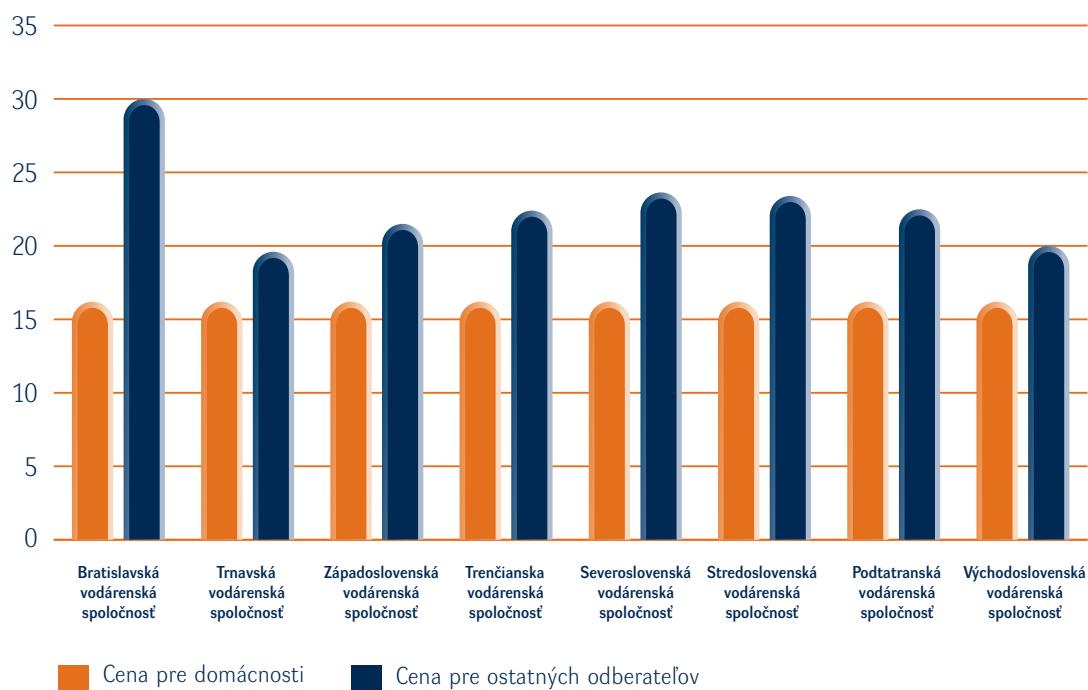
Porovnanie cien za odvedenie a čistenie odpadovej vody v roku 2003 v Sk/m³ (bez DPH)

Porovnanie cien za odvedenie a čistenie odpadovej vody v roku 2004 v Sk/m³ (bez DPH)

Porovnanie cien za odvedenie a čistenie odpadovej vody v roku 2005 v Sk/m³ (bez DPH)

4.3. Tepelná energetika

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví určoval v roku 2004 ceny tepla podľa zákona č.276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Podľa § 12 tohto zákona je reguláciou v sieťových odvetviach určenie spôsobu výpočtu maximálnej ceny a určenie maximálnej ceny alebo tarify za tovar alebo službu, ktorých dodanie sa považuje za vykonávanie regulovaných činností. Maximálna cena musí zohľadňovať ekonomicky oprávnené náklady a primeraný zisk. Postup pri regulácii cien tepla v tepelnej energetike a rozsah ekonomicky oprávnených nákladov a primeraného zisku na rok 2004 určoval výnos úradu č.3/2003, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupe pri regulácii cien v tepelnom hospodárstve a pri určovaní rozsahu ekonomicky oprávnených nákladov a primeraného zisku. Výnos úradu č.3/2003 bol zrušený výnosom č.1/2004, ktorým sa ustanovujú

podrobnosti o postupe pri regulácii cien za výrobu a rozvod tepla a pri určovaní rozsahu ekonomicky oprávnených nákladov a primeraného zisku, ktorý je účinný od 1. 10. 2004.

Úrad v priebehu roka 2004 schválil 162 návrhov na určenie maximálnych cien pre novovzniknuté regulované subjekty, resp. na zmenu maximálnej ceny tepla. Zmeny cenových rozhodnutí v priebehu roka boli schválené regulovaným subjektom na základe objektívnych zmien ekonomicky oprávnených nákladov, ktoré boli spôsobené v prevažnej miere zmenou rozsahu ich regulovanej činnosti.

Podľa výnosu úradu č.1/2004 návrh na určenie maximálnej ceny tepla predkladajú regulované subjekty dva mesiace pred požadovaným termínom určenia ceny. Vzhľadom k tomu úrad ku koncu roka 2004 určoval ceny tepla na nasledujúce regulačné

obdobie, t.j. na rok 2005. Pokiaľ bol predložený návrh ceny tepla spracovaný v súlade s platnou legislatívou, úrad posúdil výšku primeraného zisku a určil cenu tepla, ktorú vydal cenovým rozhodnutím. Pri určovaní výšky primeraného zisku úrad bral do úvahy individuálne potreby regulovaných subjektov na zabezpečenie bezpečnej, spoľahlivej

a hospodárnej prevádzky, s ohľadom na cenu tepla pre konečného spotrebiteľa. Úrad na rok 2005 určil 1 100 cien tepla pre 391 regulovaných subjektov.

Z určených cien od roku 2003 do roku 2005 úrad spracoval štatistické údaje o výške cien pre odberateľov na jednotlivých úrovniach predaja.

Priemerné ceny tepla určené na rok 2003:

- na výstupe z centrálnych zdrojov tepla **335 Sk/GJ**
- na výstupe zo sekundárnych rozvodov napojených na centrálnu zdroj tepla a príslušné tepelné zariadenia na rozvod **472 Sk/GJ**
- na výstupe z blokových kotolní **453 Sk/GJ**
- na výstupe z tepelných rozvodov napojených na blokove kotolne **460 Sk/GJ**
- na výstupe z domových kotolní **442 Sk/GJ**

Ceny tepla sú uvedené so 14 % DPH.

Priemerné ceny tepla určené na rok 2004:

- na výstupe z centrálnych zdrojov tepla **349 Sk/GJ**
- na výstupe zo sekundárnych rozvodov napojených na centrálnu zdroj tepla a príslušné tepelné zariadenia na rozvod **511 Sk/GJ**
- na výstupe z blokových kotolní **497 Sk/GJ**
- na výstupe z tepelných rozvodov napojených na blokove kotolne **504 Sk/GJ**
- na výstupe z domových kotolní **473 Sk/GJ**

Ceny tepla sú uvedené s 19 % DPH.

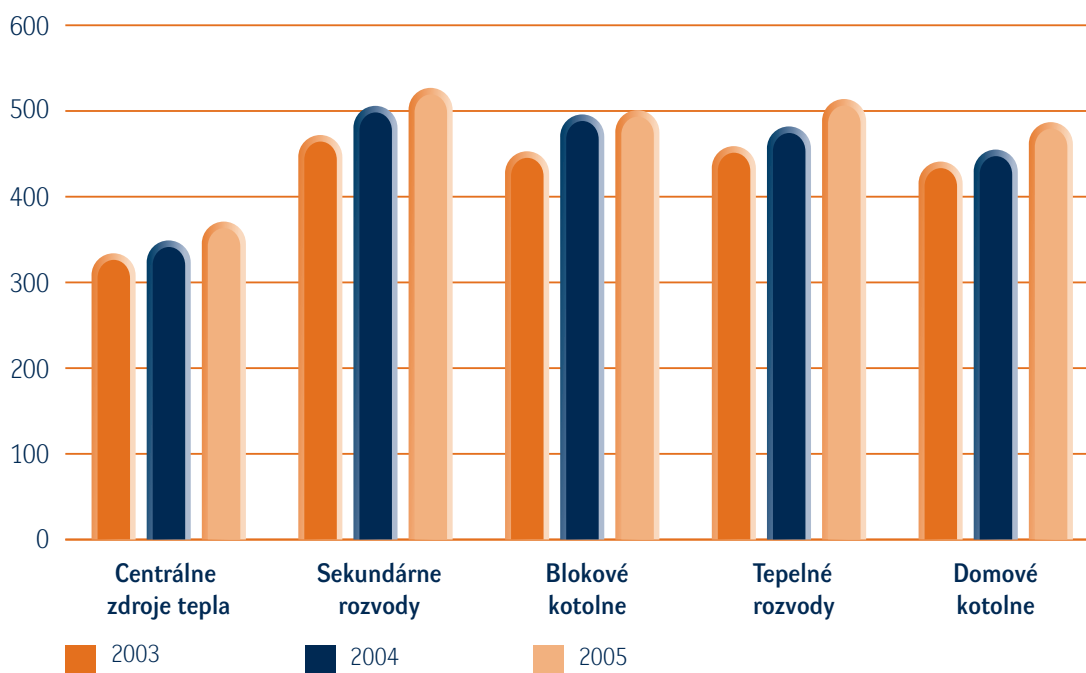
Priemerné ceny tepla určené na rok 2005:

- na výstupe z centrálnych zdrojov tepla **371 Sk/GJ**
- na výstupe zo sekundárnych rozvodov napojených na centrálnu zdroj tepla a príslušné tepelné zariadenia na rozvod **527 Sk/GJ**
- na výstupe z blokových kotolní **502 Sk/GJ**
- na výstupe z tepelných rozvodov napojených na blokove kotolne **514 Sk/GJ**
- na výstupe z domových kotolní **487 Sk/GJ**

Ceny tepla sú uvedené s 19 % DPH.

Vývoj cien tepla v Sk/GJ na jednotlivých úrovniach predaja

Výstup z tepelných zariadení	2003	2004	2005	2003	2004	2005	Index	Index
	bez DPH			s DPH			2004/2003	2005/2004
Centrálne zdroje tepla	293	293	312	334	349	371	1,000	1,065
Sekundárne rozvody	414	425	443	472	506	527	1,027	1,042
Blokové kotelne	397	417	421	453	496	501	1,050	1,010
Tepelné rozvody	403	405	432	459	482	514	1,005	1,067
Domové kotelne	387	382	409	441	455	487	0,987	1,071

Ceny tepla určené na rok 2005

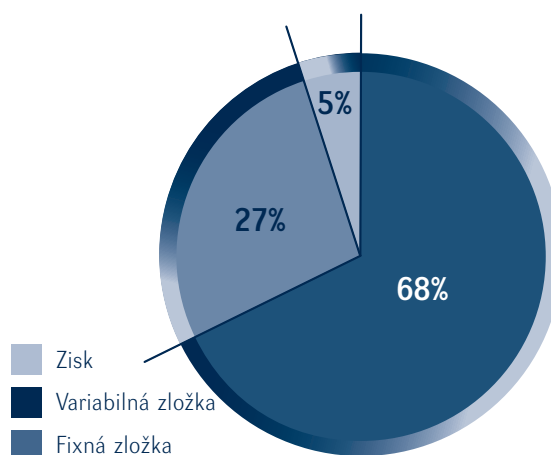
Počet regulovaných subjektov	Počet cien	Index nárastu ceny 2005/2004	Variabilná zložka 2005/2004	Fixná zložka 2005/2004
391	1 100	1,058	1,074	1,029

Ceny tepla pre dodávateľov tepla na rok 2005 stúpili oproti roku 2004 v priemere o 5,8 %. Tento nárast bol spôsobený hlavne nárastom ceny zemného plynu. V súvislosti s výrazným nárastom cien ropy na svetových trhoch boli od 1. 1. 2005 upravené predajné ceny zemného plynu. Pre dodávateľov tepla s ročnou spotrebou zemného plynu do 60 000 m³ sa zvýšila cena zemného plynu v priemere o 17 % a pre dodávateľov tepla v odbera-

teľských kategóriách S, V1 a V2, t.j. s ročnou spotrebou od 60 tis.m³ do 15 mil. m³ zemného plynu, o cca 8 %. Táto skutočnosť spôsobila medziročné zvýšenie variabilnej zložky ceny tepla, v ktorej sú zahrnuté náklady na palivo o 7,4 %. Nárast fixnej zložky ceny tepla bol podstatne miernejší. Predstavuje zvýšenie len o 2,9 % oproti roku 2004, pričom v predchádzajúcich rokoch sa tento nárast pohyboval okolo 7 %.

4.3.1. Pomer variabilnej a fixnej zložky v cenách určených na rok 2005

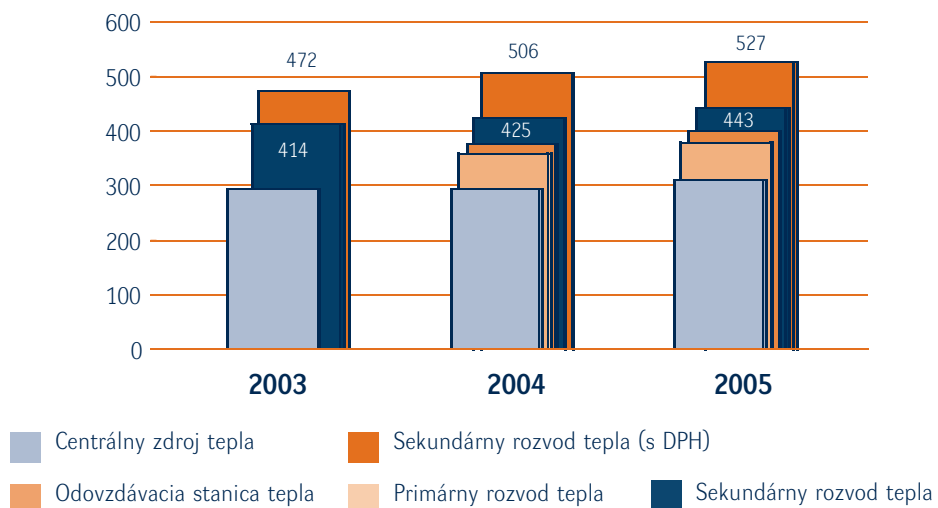
Cenu tepla úrad určuje formou dvojzložkovej ceny. Variabilná zložka ceny tepla, ktorá zahŕňa variabilné náklady (náklady na palivo, elektrinu, pohonné hmoty...) na zmluvne dohodnuté množstvo tepla, predstavuje priemerne 68 %. Fixná zložka, ktorá je pomerom fixných nákladov (nezávislých od množstva vyrobeného a dodaného tepla), vrátane primeraného zisku na zmluvne dohodnuté množstvo dodaného tepla, predstavuje 32 %.

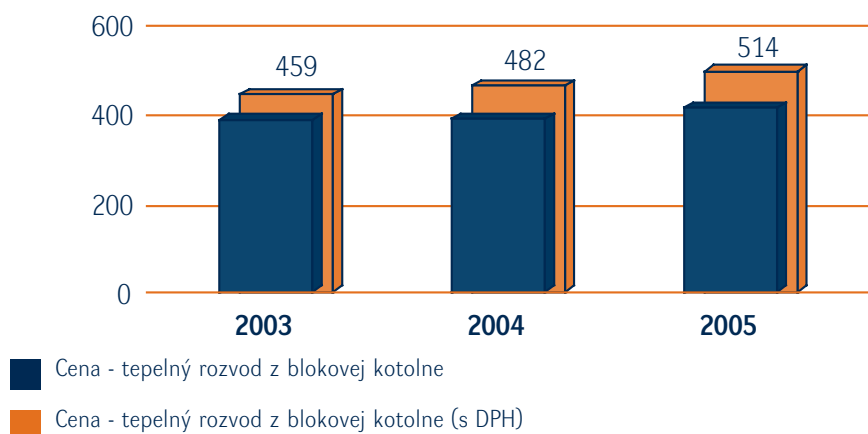
4.3.2. Ceny tepla z jednotlivých tepelných zariadení

Ceny tepla sú analyzované v technologicky podobných tepelných zariadeniach na výrobu a rozvod tepla. V roku 2005 bude teplo z tepelných sústav pozostávajúcich z centrálného zdroja tepla, primárnych rozvodov, odovzdávacích staníc a sekundárnych rozvodov dodávané pre konečnú spotrebu s priemernou cenou 527 Sk/GJ.

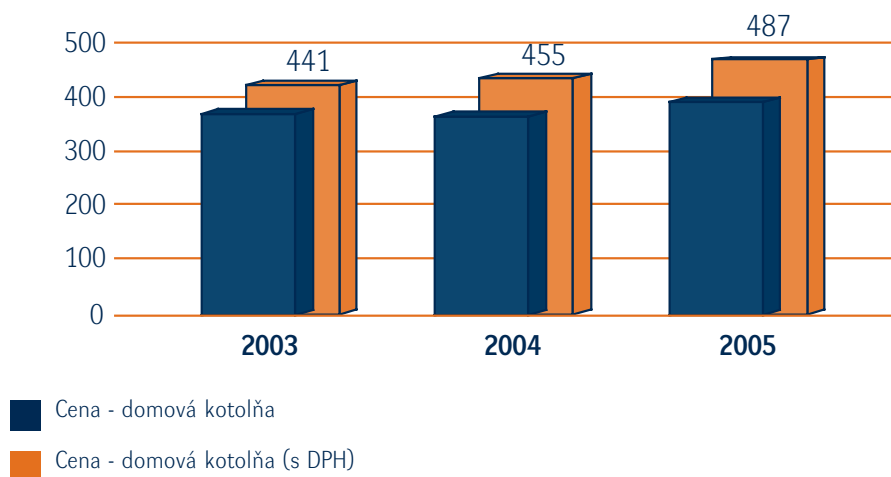
Ceny tepla v Sk/GJ z centralizovaných sústav tepelných zariadení

Ceny tepla v Sk/GJ z blokových kotolní

Ceny tepla v Sk/GJ z domových kotolní

Priemerná cena tepla z blokových kotolní na výstupe príslušných tepelných rozvodov predstavuje 514 Sk/GJ a z domových kotolní 487 Sk/GJ. Teplo je dodávané v prevažnej miere obyvateľstvu. Asi 87 % z celkom vyrobeného tepla sa dodáva na vykurovanie a prípravu teplej úžitkovej vody pre obyvateľstvo. Táto dodávka sa realizuje v priemere s cenou 509 Sk/GJ.

Úrad obmedzuje dominantné postavenie dodávateľov tepla v prirodzene monopolnom postavení tým, že reguluje cenu dodávaného tepla. Rozhodujúca skutočnosť v regulácii ceny tepla je, že dodávateľia tepla si môžu do nákladov vstupujúcich do ceny tepla započítať len ekonomicky oprávnené náklady nevyhnutne vynaložené na regulovanú činnosť spojenú len s hospodárnou výrobou a rozvodom. Regulačná metóda totiž umožňuje započítať do

ceny tepla len náklady na palivo alebo nakúpené teplo vypočítané s normatívnymi hodnotami účinností tepelných zariadení. Ďalším regulačným prvkom je určenie výšky časti fixných nákladov a regulácia primeranosti zisku.

Regulačná metóda má aj motivačný charakter. Umožňuje totiž dodávateľom tepla pri šetrení normatívnych nákladov ponechať si ušetrené finančné prostriedky a použiť ich na zvyšovanie efektívnosti, bezpečnosti a spoľahlivosti dodávky tepla. Veľmi progresívnym prvkom regulácie je určenie hraničných hodnôt cien tepla na jednotlivých úrovniach predaja, pri neprekročení ktorých sa na regulované subjekty nevzťahuje regulácia zisku. V roku 2004 hraničnú výšku neprekročilo asi 40 % cien. Išlo v prevažnej miere o ceny na výstupe z domových kotolní.

5. Činnosť v oblasti dozoru a kontroly

V súlade s vymedzenou pôsobnosťou v § 5 zákona č. 276/2001 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 276/2001 Z.z.“) úrad vykonáva štátny dohľad nad podnikaním regulovaných subjektov v sieťových odvetviach.

Vo veciach ukladania sankcií za porušenie povinností vyplývajúcich zo zákona č. 276/2001 Z.z. a zákona č. 70/1998 Z.z. o energetike je vecne prí-

lušným správnym orgánom prvého i druhého stupňa podľa zákona č. 276/2001 Z.z. a v súlade so správnym poriadkom.

Úrad prostredníctvom svojho organizačného útvaru, ktorý má oblastné pracoviská v Nitre, Trenčíne, Banskej Bystrici a v Košiciach, zabezpečuje výkon dohľadu v regulovaných subjektoch na celom území Slovenskej republiky. Okrem kontrolnej činnosti vykonáva i konzultačnú činnosť vo veciach ochrany spotrebiteľa.

5.1. Výkon dohľadu

Výkon dohľadu nad podnikaním v regulovaných subjektoch bol zameraný najmä na overenie ekonomicky oprávnených nákladov v uplatňovaných regulovaných cenách. V druhom roku regulácie, t. j.

v roku 2004, úrad po prvý krát overoval skutočné ekonomicky oprávnené náklady v realizovaných cenách za rok 2003. Dohľad spočíval v porovnávaní predpokladaných nákladov kalkulovaných v regulo-

vaných cenách so skutočnosťou vykázanou v účtovnej evidencii príslušného regulovaného subjektu, samozrejme v súlade s ustanoveným postupom pri regulácii cien príslušnej komodity, s dôrazom na vylúčenie nákladov, ktoré nemožno do regulovanej ceny zahrnúť.

Úrad v roku 2004 vykonal 108 dohľadov v regulovaných subjektoch, z toho bolo 74 so zistením porušenia zákona.

Pri výkone dohľadu v oblastiach elektroenergetiky, plynárenstva a tepelnej energetiky bolo zistených najviac porušení zákona z dôvodu nesplnenia nasledujúcich povinností uložených zákonom:

- regulovanú činnosť je možné vykonávať len na základe a v rozsahu povolenia vydaného úradom podľa osobitného predpisu v 14 prípadoch,
- uskutočňovať dodávky tovaru alebo poskytovať služby v súlade so schválenými cenami, tarifami a obchodnými podmienkami v 49 prípadoch,
- viesť v rámci účtovníctva oddelenú evidenciu pre každú regulovanú činnosť podľa osobitných predpisov v 15 prípadoch.

V oblasti tepelnej energetiky boli ďalej zistené najmä nasledujúce porušenia:

- prekročenie úradom schválenej maximálnej ceny tepla v jej zložkách,
- prekročenie úradom schváleného objemu fixnej zložky maximálnej ceny tepla,
- zahrnutie ekonomicky neoprávnených nákladov v 11 prípadoch,
- poskytovať úradu potrebnú súčinnosť pri výkone pôsobnosti úradu podľa tohto zákona a osobitných predpisov v 14 prípadoch.

Na nápravu zistených nedostatkov úrad uložil podľa § 5 ods. 1 písm. h) zákona č. 276/2001 Z.z. 119 opatrení. Z toho v oblasti elektroenergetiky 51 a v oblasti tepelnej energetiky 68.

V prípadoch zistenia zahrnutia ekonomicky neoprávnených nákladov v oblasti tepelnej energetiky boli uložené opatrenia na vrátenie týchto prostriedkov odberateľom v celkovej výške 5 507 325,- Sk.

Za porušenie platných predpisov ukladal úrad v správnom konaní sankcie.

Rozhodnutia

	Počet	Sk
Vydané	53	596 000
Právoplatné	47	573 000

5.2. Podnety a sťažnosti

V rámci výkonu dohľadu úrad zabezpečoval vybavovanie podnetov a sťažností, ktoré boli na úrad doručené od občanov, podnikateľských subjektov a štátnych orgánov.

V podaniach najčastejšie rezonovali problémy, ktoré súviseli s uplatňovaním cien dodávok tepla, elektriny, plynu a vody, problémy s odpočtami spotrebovaného množstva na konci fakturačného obdobia. Ďalej problémy s rozpočítaním nákladov na dodávku

tepla a teplej úžitkovej vody, ktoré nie sú predmetom regulácie od konca roku 1997.

Pozitívnu úlohu pri vybavovaní podnetov a sťažností zohrali oblastné pracoviská úradu, na ktoré sa čoraz častejšie obracali občania so svojimi sťažnosťami na dodávateľov energií, prípadne na správcov bytov. Niektoré z týchto sťažností boli vybavené na mieste konzultáciou.

Druh podania	Doručené	Stážnosti vybavené podľa § 4/1/c zákona č. 152/1998 Z.z. o stážnostiach	Vybavené	Nevybavené
Petície	0	0	0	0
Stážnosti	31	27	31	0
Podnety	124	0	124	0
Spolu	155	27	155	0

6. Ostatné aktivity úradu

6.1. Informačná činnosť úradu

Rok 2004 bol rokom, v ktorom si úrad definitívne upevnil postavenie v štruktúre orgánov štátnej správy. Začal byť chápaný ako plne funkčný nezávislý orgán, ktorý sa dostal do povedomia orgánov a organizácií štátnej správy, verejnosti a orgánov Európskej únie. Prispievali k tomu aktivity členov regulačnej rady, riaditeľov odborov a ďalších pracovníkov, ktorí na úrovni štátnej správy, odbornej i laickej verejnosti otvorene a zodpovedne komunikovali, prezentovali regulačné postupy úradu na rozličných fórach a pri rozličných príležitostiach, ako napr. medzinárodné stretnutia, konferencie a semináre a vystúpenia v masovokomunikačných prostriedkoch.

Predseda a podpredseda úradu boli častými hosťami ako verejnoprávnych, tak aj komerčných televízií a rádii, kde sa nevyhýbali ani konfrontáciám s názorovými protivníkmi, čo bolo aj z ich strany hodnotené pozitívne.

Dôkazom toho, že úrad je vnímaný ako bezalternatívna autorita, je množstvo žiadostí o informácie.

Úrad vybavil v roku 2004 celkom 177 žiadostí o sprístupnenie informácií podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Z vybavených žiadostí boli v plnom rozsahu sprístupnené informácie v 129 prípadoch. V 44 prípadoch bolo v správnom konaní vydané rozhodnutie o úplnom alebo čiastočnom nesprístupnení informácií alebo o odmietnutí žiadosti z dôvodu, že ňou úrad nedisponoval.

Žiadatelia, prevažne občania, požadovali informácie o cenách, žiadali zaslanie kópií cenových rozhodnutí a výnosov, informácie k vydaným licenciám na podnikanie, k právnemu stavu v jednotlivých regulovaných oblastiach, podklady k cenovým konaniam, informácie o činnosti úradu, jeho rozpočte a výške čerpaných nákladov.

Svoju činnosť úrad prezentoval aj prostredníctvom tlačových konferencií a ďalších stretnutí s predstaviteľmi masovokomunikačných prostriedkov. V roku 2004 sa uskutočnili štyri tlačové konferencie a jedno stretnutie na tému regulácie v tepelnej energetike.

Prehľadila sa spolupráca úradu a Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory. Dohoda o vzájomnej spolupráci z roku 2003, ktorá vytvorila vhodné predpoklady na pravidelnú komunikáciu, sa prejavila v efektívnejšom pripomienkovom konaní v procese tvorby všetkých relevantných právnych noriem úradu.

Hlavná publikačná činnosť úradu sa sústredila na vydávanie vestníka úradu, v ktorom počas roka 2004 v 41 číslach publikoval 4 výnosy a 1535 rozhodnutí, z čoho bolo

749 cenových rozhodnutí. Okrem toho predseda a podpredseda úradu publikovali svoje články alebo poskytovali rozsiahle rozhovory ako centrálnym médiám, tak aj špecializovaným odvetvovým periodikám.

Vysokú návštevnosť zaznamenala v roku 2004 aj internetová stránka úradu, na ktorej boli zverejnené všetky informácie o činnosti úradu, platné predpisy v energetickej legislatíve a právne normy vydané úradom, a to aj v anglickom jazyku.

6.1. Medzinárodná činnosť úradu

Od 1. mája 2004 sa Slovenská republika stala členom Európskej únie. Vstup do rozšíreného spoločenstva znamenal pre úrad množstvo nových úloh spojených s implementáciou energetických smerníc EÚ do pripravovanej primárnej a sekundárnej legislatívy SR v procese formovania podmienok pre jednotný európsky trh s plynom a elektrinou.

V roku 2004 sa úrad stal členom dvoch dôležitých európskych organizácií:

CEER (Council of European Energy Regulators) - Rada európskych energetických regulátorov je nezisková organizácia založená podľa belgického práva, so sídlom v Bruseli. Táto organizácia združuje všetkých energetických regulátorov, ktorých členské štáty sú členmi EÚ, okrem Luxemburska, ktoré nemá energetického regulátora, vrátane Nórska, ktoré nie je členským štátom EÚ. Úrad sa stal právoplatným členom CEER dňa 4. 5. 2004.

V roku 2004 sa uskutočnilo 9 zahraničných pracovných ciest súvisiacich s činnosťou v CEER. V 6 prípadoch sa jednalo o cesty predsedu, resp. pod-

predsedu úradu na zasadnutia valného zhromaždenia CEER, pričom dvakrát do roka bolo zasadnutie valného zhromaždenia spojené s účasťou na Madridskom fóre (fórum pre všetkých účastníkov trhu s plynom v rámci EÚ, na ktorom úrad zastupuje podpredseda úradu), resp. na Florentskom fóre (fórum pre všetkých účastníkov trhu s elektrinou v rámci EÚ, na ktorom úrad zastupuje predseda úradu).

V rámci CEER sa pracovníci úradu pravidelne zúčastňujú na stretnutiach pracovnej skupiny Gas Working Group. Jej činnosť je zameraná na riešenie otázok týkajúcich sa tarifných systémov entry-exit, tranzitnej prepravy plynu, uskladňovania, otázok kapacity a prístupu do sietí, infraštruktúry plynovodných sietí, pokynov pre prístup tretích strán k zásobníkom. CEER úzko spolupracuje so skupinou ERGEG pri Európskej komisii.

Veľkým prínosom bola účasť jedného pracovníka úradu na tzv. Florentskej škole regulácie, ktorú organizuje CEER v spolupráci s Európskou komisiou. Vedomosti získané na intenzívnom tréningu sú neoceniteľnou základňou pre pracovníka pracujúceho dlhší čas v oblasti regulácie

ERGEG - Skupina európskych regulátorov pri Európskej komisii vznikla na základe rozhodnutia Komisie za účelom harmonizácie a implementácie európskych energetických zákonných noriem v rámci členských štátov Únie.

Do vstupu našej krajiny do EÚ sa náš úrad, ako asociovaný člen, zapájal spočiatku hlavne do práce v ERGEG prostredníctvom členstva dvoch pracovníkov v pracovných skupinách pre elektrinu a pre plyn a prostredníctvom účasti vrcholového manažmentu úradu na stretnutiach ERGEG. Pracovná skupina pre elektrinu sa zaoberala otázkami stanovenia prevádzkových štandardov a pravidiel pre systémových operátorov, otázkami odchýlok, stimulmi pre novú elektrickú infraštruktúru, ďalej pripravovala pravidelné informácie pre Komisiu o nákladoch prenosových systémov a o fyzických tokoch elektriny v prenosových sieťach, porovnávala metódy kalkulácie pre kapacitu prenosov, pripravovala definíciu pokynov pre prenosových operátorov v zmysle nariadenia EP č. 1228/2003. V rámci pracovnej skupiny pre plyn, Gas Focus Group, pracujú tri pracovné podskupiny: uskladňovanie plynu, entry-exit systém a medzihraničný transport. V rámci pracovných skupín úrad spolupracoval na rozpracovaní pokynov pre prístup k uskladňovaniu, pri monitoringu zavedenia tarifnej štruktúry „entry-exit“ v členských štátoch a analýze možnej harmonizácie ocenenia, pri štúdiu možností na zavedenie efektívneho medzihraničného mechanizmu, pri návrhoch pre DG TREN počas procesu návrhu správnych postupov pre uskladňovanie, pri príprave pozície pre nasledujúce Madridské fórum, pri príprave náčrtu dokumentu pre spoločné tarifikačné pravidlá pre cezhraničné toky, ale tiež odporúčania pre nevyhnutý rozsah ich harmonizácie.

V roku 2004 sa uskutočnilo 16 ciest súvisiacich s činnosťou v ERGEG. V troch prípadoch išlo o zasadnutia vedenia ERGEG, ktorých sa zúčastňujú aj predstavitelia Európskej komisie. Pracovníci úradu sa počas roka 2004 zúčastnili 13 zasadnutí základných pracovných skupín pre plyn a elektrinu.

Aktuálny cieľ urýchleného budovania jednotného európskeho trhu s plynom, podmienky a možnosti vzniku takéhoto trhu boli témou nielen samotných energetických a regulačných medzinárodných združení a organizácií, ale zároveň jednou z hlavných tém, ktorou sa zaoberali konferencie, semináre, workshopy, spolu s problematikou pravidiel transparentného obchodovania na európskom liberalizovanom trhu s plynom. Účasť predstaviteľov a zástupcov úradu na stretnutiach medzinárodných organizácií a združení bola spojená v oblasti zemného plynu s problematikou

- regulácie v podmienkach novej legislatívy v rámci rozšírenej EÚ, súčasných problémov a navrhovaných riešení;
  - možných ťažkostí, ktoré pre priemyselných odberateľov prinesie otvorenie európskeho trhu;
  - regulácie a zvyšovania investícií, s problematikou informačných technológií, zabezpečenia bezpečnosti dodávok;
  - cezhraničnej prepravy plynu;
  - prístupu tretích strán k podzemným zásobníkom;
  - návrhov týkajúcich sa realizácie nových projektov a ich prepojení s existujúcimi plynovodmi v Európe;
  - implementácie novej smernice (2003/55) o zemnom plyne do národných legislatív
- a s ďalšími aktuálnymi otázkami súvisiacimi s vytvorením podmienok pre jednotný európsky trh s plynom.

Okrem týchto dvoch, teraz už pre úrad prioritných medzinárodných inštitúcií, bol úrad v roku 2004 členom **ERRA** (Energy Regulators Regional Association). Asociácia regionálnych energetických regulátorov je dobrovoľná organizácia nezávislých energetických regulačných úradov strednej a východnej Európy a Euroázie, so sídlom v Budapešti. Úrad sa stal právoplatným členom ERRA v decembri 2001. Odvtedy však úrad pokročil tak dopredu, že medzi členskými štátmi ERRA zaujal popredné miesto a stal sa objektom záujmu členov o sprostredkovanie svojich poznatkov a skúseností. Predstavitelia a pracovníci úradu sú často pozývaní ako prednášajúci na rozličné konferencie alebo workshopy tejto organizácie. V roku 2004 sa uskutočnilo sedem zahraničných pracovných ciest súvisiacich s činnosťou v ERRA. Člen regulačnej rady Karol Dvorák sa pravidelne zúčastňuje zasadnutí tarifnej a cenovej komisie, ktorej činnosť bola zameraná na optimalizáciu metód cenovej regulácie, odstraňovanie prekážok liberalizácie trhu s elektrinou a plynom, riešenie uviaznutých nákladov v elektroenergetike a na spoločný postup v zabezpečovaní prístupu k sieťam. Jedna pracovníčka úradu je členkou výboru pre hospodársku súťaž a licencie. Komisie pracujú pravidelne a stretávajú sa trikrát do roka, pričom jedenkrát je stretnutie organizované počas Investičnej konferencie ERRA a výročnej konferencie ERRA, ktorá sa každoročne uskutočňuje v Budapešti za účasti predsedu úradu. Okrem pravidelných akcií organizuje ERRA rôzne workshopy, ako aj tzv. Letnú školu regulácie pre nových pracovníkov regulačných úradov.

Získavanie skúseností v oblasti regulácie od iných členských štátov, vymieňanie si skúseností v oblasti získavania údajov od regulovaných subjektov, spolupráca na vytváraní spoločnej tarifnej databázy členských štátov, prezentovanej na webovej stránke

ERRA, spolupráca pri vypracúvaní spoločných dotazníkov, výsledky ktorých boli spracúvané do prezentácií, uvedených na Investičnej konferencii, ktorej sa zúčastňujú potenciálni investori z oblasti energetiky z celého sveta. ERRA poskytla taktiež dobrú základňu pre bývalé asociované štáty pred vstupom do EÚ pre spoločné zvládnutie niektorých úloh vyplývajúcich z implementácie novej európskej energetickej legislatívy.

Účastou v medzinárodných organizáciách regulátorov sa medzinárodná činnosť úradu zďaleka nevyčerpáva. Členovia regulačnej rady a pracovníci úradu sa zúčastňujú ďalších rozličných podujatí - konferencií, seminárov, workshopov a študijných pobytov, a to či už ako účastníci alebo prednášajúci. Člen regulačnej rady Dvorák je členom Výboru pre trvale udržateľnú energiu, ktorá je pracovným orgánom Ekonomickej komisie OSN. V roku 2004 sa zúčastnil 7. zasadnutia tohto výboru - skupiny expertov, k téme o úlohe uhlia v trvale udržateľnom rozvoji. Výsledky zasadania sú mimoriadne dôležité pre stanovenie dlhodobých cieľov v zabezpečení uhlia vo svete pre jeho energetické využitie a opatrení na dosiahnutie kvót vyplývajúcich z Kyotského protokolu.

Pracovníci úradu sa zúčastnili 5 workshopov súvisiacich so zabezpečovaním činnosti úradu na úseku medzinárodnej spolupráce v oblasti obnoviteľných zdrojov energie a medzihraničných prenosov elektrickej energie.

Išlo v nich predovšetkým, prostredníctvom dvojsstranných, resp. trojstranných rokovaní, o harmonizáciu implementácie nariadenia EP č. 1228/2003, ako aj o vyjasňovanie sporných otázok, resp. právnych výkladov tohto nariadenia.

V oblasti plynu to boli napr. konferencie GTE (Gas Transmission Europe - asociácia združujúca prenosových operátorov plynu v Európe). Úrad má svojich zástupcov aj v komisii výboru Organizácie spojených národov pre energetiku.

Pracovníci úradu sa v rámci záverečnej etapy Twinningového programu PHARE zúčastnili študijnej cesty do Bruselu, kde sa stretli s poprednými predstaviteľmi direktoriátu Európskej komisie pre energetiku a predstaviteľmi medzinárodných organizácií spotrebiteľov energií.

Tradične dobré vzťahy má úrad s partnerským Energetickým regulačným úradom v Českej republike a ďalšími organizáciami. V rámci rokovaní s českými

kolegami bol dohodnutý ďalší postup spolupráce v nadväznosti na postup prác pri tvorbe energetických zákonov v SR a predmetnej sekundárnej legislatívy.

V rámci prednášok a konferencií poriadaných EGÚ Praha, resp. Asociáciou energetických manažérov boli nastolené nasledovné témy: príprava trhu s plynom, manuál prevádzkovateľa lokálnej distribučnej spoločnosti, model trhu s plynom, základné fyzikálne zákonitosti, systémové a podporné služby v národnom a európskom kontexte, skúsenosti a doporučenia operátora trhu s elektrinou a ČEPS v podmienkach masívneho otvorenia trhu s energiami v roku 2004, obnoviteľné zdroje a ich začleňovanie do distribučných sústav.

6.3. Vzdelávanie

Úrad kladie veľkú pozornosť na odborný rast svojich pracovníkov. Plán vzdelávania štátnych zamestnancov bol v 2. polroku 2004 aktuálne doplnený na základe analýzy potrieb zamestnancov v zmysle služobného predpisu Úradu pre štátnu službu č. 8 o druhoch a formách prehlbovania kvalifikácie štátnych zamestnancov, ktorý nadobudol účinnosť 20. 6. 2004.

a) Odborná príprava čakateľa

V zmysle § 20 ods.2 zákona č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa v roku 2004 pripravovalo v rámci prehlbovania kvalifikácie v prípravnej štátnej službe 16 čakateľov, z ktorých všetkých 16 úspešne absolvovalo odborné skúšky do stálej štátnej služby. K 31. 12. 2004 sa počet zamestnancov v stálej štátnej službe na ÚRSO zvýšil na 50.

b) Špeciálne vzdelávanie

V rámci špeciálneho vzdelávania kladie vedenie úradu prioritu na dobrú znalosť anglického jazyka, avšak predovšetkým u tých zamestnancov, u ktorých dobrá znalosť jazyka priamo súvisí s výkonom ich profesie. Výučba prebiehala formou skupinových a individuálnych kurzov.

V roku 2004 navštevovalo kurzy anglického jazyka celkovo 36 zamestnancov (z toho 28 v rámci skupinovej výučby a 8 v rámci individuálnej). Výučba anglického jazyka prebiehala počas celého roka (okrem letných mesiacov júl a august).

Ďalej to boli školenia zamerané na:

- Výklad zákona o štátnej službe č. 312/2001 Z. z.
- Výklad zákona o dani z príjmov č. 366/1999 Z. z.
- Výklad zákona o účtovníctve č. 431/2002 Z. z.

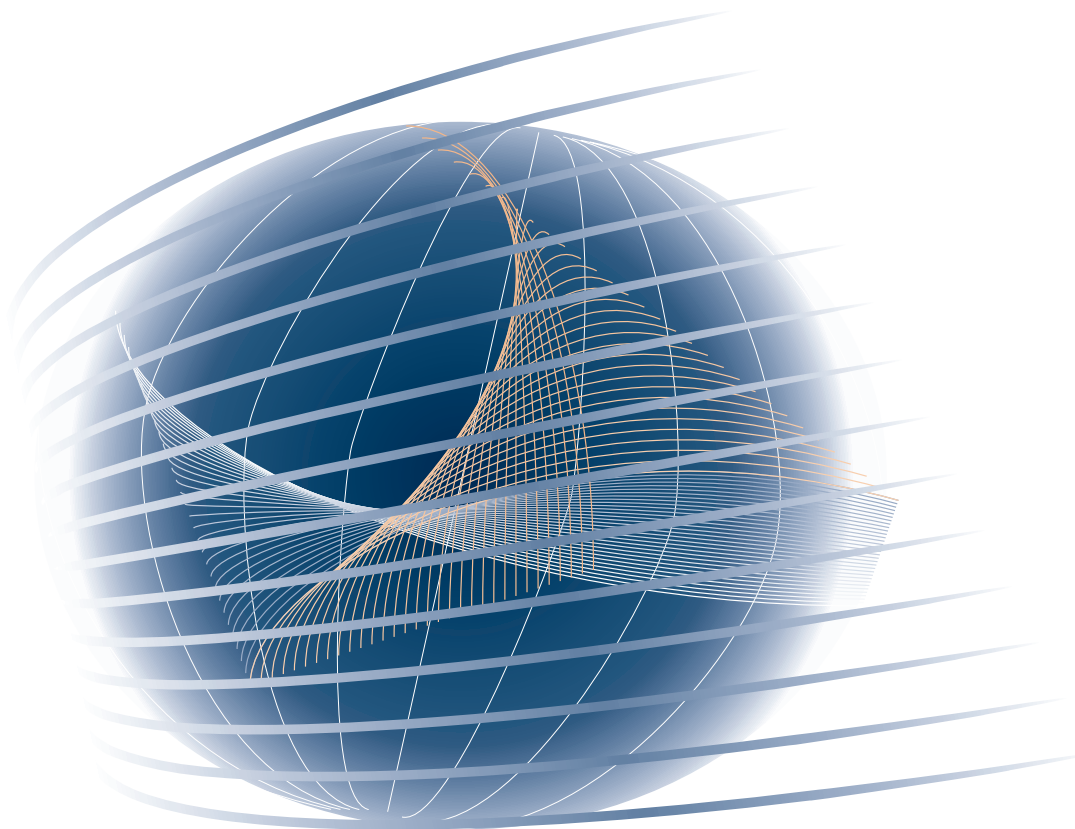
- Prezentáciu na verejnosti
- Lobing - aktuálny stav na Slovensku
- Lobing ako súčasť rozhodovania v Európskej únii
- Analýzu primeraného zisku
- Psychologické aspekty kontrolnej činnosti, komunikačné postupy pri riešení konfliktu

c) Vzdelávanie predstavených

Viacere témy v rámci špeciálneho vzdelávania boli určené pre predstavených:

- Špecifiká komunikácie pre zvládanie rokovaní a vyjednávání
- Rokovanie, vyjednávanie - riešenie prípadových štúdií
- Hodnotenie podriadených v zmysle § 77/odst. 4 zákona o štátnej službe č. 312/2001 Z. z.

Jednotliví zamestnanci úradu sa zúčastňovali aj na vzdelávacích aktivitách na základe ponúk iných vzdelávacích inštitúcií, predovšetkým na seminároch súvisiacich s novelizáciami, či výkladom zákonov, ďalej na úzko špecializovaných odborných prednáškach a seminároch.

7. Záver

Pri hodnotení dosiahnutých výsledkov doterajšej regulácie sieťových odvetví možno konštatovať, že v priebehu troch rokov od jej začiatku, úrad vytvoril nevyhnutné podmienky pre stabilitu a ďalší rozvoj energetiky na Slovensku. Uplatnením metódy regulácie založenej na stanovení povolených výnosov pre oblasť elektriny a plynu a vecnej (nákladovej) regulácie pre zásobovanie teplom a vodou sa odstránili dlhodobé pretrvávajúce cenové deformácie a zabezpečila sa stabilita energetických odvetví počas celého prvého regulačného obdobia. Úrad zároveň získal potrebné informácie o ekonomických ukazovateľoch a investičných aktivitách podnikateľských subjektov a o ich správaní v otvorenom trhovom prostredí.

Získané skúsenosti, analýzy a poznanie problémov vo vzájomných vzťahoch regulovaných subjektov a ostatných podnikateľských subjektov, poznanie potrieb ich rozvoja a odstraňovania bariér umožnia úradu v ďalšom období pripraviť regulačné metódy a nástroje do druhého regulačného obdobia. Cieľom tejto etapy regulácie bude:

- stabilita sieťových odvetví s dôrazom na stabilitu cien pre koncového spotrebiteľa pri zachovaní kvality dodávky tovarov a služieb
- príprava a uplatnenie takých metód regulácie, ktoré budú založené na všeobecne akceptovateľných princípoch,
- zvyšovanie motivácie k vyššej efektívnosti a znižovaniu nákladov prostredníctvom vhodných regulačných nástrojov,
- prísne vymedzenie oprávnených a neoprávnených nákladov a primeranej výšky zisku.

Úrad bude pokračovať v procese zvyšovania ochrany odberateľov (najmä domácností) pred neodôvodneným rastom cien a bude sa snažiť o získanie ich dôvery. Bude prehlbovať svoju účasť pri tvorbe transparentného liberalizovaného prostredia na trhu s elektrinou a plynom tak, aby všetky články energetického reťazca mali rovnocenné postavenie a podmienky. Tak, ako bude postupovať vývoj na trhu s energiami, bude sa postupne prenášať aj ťažisko činnosti úradu z oblasti direktívnej regulácie do oblasti kontroly dodržiavania európskej a domácej regulačnej legislatívy.

A

B

C

D

Electricity

Published by
Regulatory Office for Network Industries,
Bajkalská 27, Bratislava, 2005

Editoval / Edited by: Miroslav Lupták
Preklad / Translation: Diana Brindžáková
Design: IQ DESIGN studio, s.r.o.
Tlač / Print: Weltprint, Bratislava

